

JANUARY 2018

Azim Premji
Foundation

FATALKIES

EXPLORING THE VOICES UNHEARD

సంఖ్య 14

ISSUE 14

SPECIAL EDITION

ಹೊಸ ರೂಪ-ಅದೇ ಹುರುಪು..!

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ಶುಭಾಷಯಗಳು!

ಹಳೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ, ಖುಷಿಗಳು, ರಸ-ರುಚಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ತಂಡ ಬಯಲೊಳಗಿನ ಫಟಾಕಿ ಸದ್ದು ನಿಲ್ಲದೇ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಭರವಸೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖರಿಸಿದೆ. ಹೊಸದೊಂದು ಕೆಲಸದಾರಂಭ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಣ್ಣ ಖುಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮುನ್ನಡೆಸುವ, ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಸುವ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಲುಪುವ ಆತಂಕ. ಅದರೆ ಒಂದರ್ಥದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯೊಂದಿಗೆ, ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೆರಿಯವರು, ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಓದುಗರು, ಬರಹಗಾರರು, ಕಲಾವಿದರು, ಬಯಲು ತಂಡದ ಸಲಹೆಗಾರರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ತಂಡದೊಳಗಿದ್ದ ಸರಳತೆ, ಸಂಪನ್ನತೆ, ಸಹಕಾರ, ಸಹನೋಟ, ಸಹಯಾನ, ಸಜೀವತೆಯ ಜೀವಂತಿಕೆಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ತಂಡ ಮೂರ್ಮಾಲ್ತು ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅನಂಖ್ಯಾತ ಸಂಚಿಕೆಗಳೇ ನಮ್ಮ ತಂಡದ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ, ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಿದೆ. ಸಾಗಿಬಂದ ದಾರಿ ಸವಾಲಿನದ್ದು ಹೌದು, ಸಂಕೃಪ್ತಿಯದ್ದು ಹೌದು.

ಇದೀಗ ಒಂದಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಯುವತನ, ಹೊಸತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಫ-ಟಾಕೀಸ್ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಮಂಡ್ಯದಿಂದ ಪ್ರೀತಿ ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕವಿರೇಶ್, ಐಜಯಪುರದಿಂದ ಸುನೀಲ್ ಪವಾರ್, ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಿಂದ ಹರಿಶ್, ಕೊಪ್ಪಳದಿಂದ ಕೃತಿ ಸತೀಶ್ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ರಜನಿ ಭಟ್ ಮತ್ತು ಅವಿನಾಶ್‌ರವರು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇದುವರೆಗೂ, ಅಂದರೆ 13ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯವರೆಗೆ, ನಮ್ಮ ತಂಡ ಬಯಲು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಕಥೆ, ಕವನ, ಲೇಖನ, ಚುಟುಕು, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸುಮಾರು 214 ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ತರಗತಿ ಕೋಣೆ, ಆಟದ ಮೈದಾನ, ಓದಿದ ಪುಸ್ತಕ, ಸುತ್ತಿದ ಊರು, ಪ್ರೇರೇಪಣೆ, ಸ್ಥಳ ಪರಿಚಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ, ಹೋರಾಟ, ಒಡನಾಟ, ಹಾಸ್ಯ, ಕಂಡ ಕನಸು, ಉಂಡ ಊಟ, ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಅನುಭವ, ಚಿಂತನೆಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಭಾಷೆ, ಸಮಾಜ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಫಟಾಕೀಸ್‌ನ ಮೂಲಕ ಕೆಲವರಿಂದ ಪಡೆದು, ಹಲವರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸಂತಸ ತಂದಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಹೊಸ ತಂಡವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ, ಸಲಹೆ-ಸಹಕಾರಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತುಂಬುತ್ತವೆ; ಈ-ಪುರವಣಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಮನವಿ.

-ಫಟಾಕೀಸ್ ತಂಡ

Contents

ಹಲೋ ಫಟಾಕಿ....	-ಶಿವಕುಮಾರ ಸಿ ಎಸ್ .....
ನಾನಿಲ್ಲವೇಕೆ ನಿನ್ನಂತೆ? - ಚಿತ್ರ. ಪಿ	
ಗುಣಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆ - ಆಯ್ಕೆ ನಿಮ್ಮದು! -ಪೆರಿ	
ಆ ನಿನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ-ಸುನೀಲ್ ಪವಾರ್	
ಮರೆತುಬಿಡು -ಶಿವಕುಮಾರ ಸಿ ಎಸ್	
ನುಮ್ಮನೆ ಹಾಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಶಾಲೆಗೆ. ನನ್ನ ಶಾಲೆಗೆ, ನಾ ಕಲಿತ ಶಾಲೆಗೆ...!-ಅವಿನಾಶ್ ಡಿ.....	
What is LOVE? -Krithi Satish.....	
ಮೇಲೆವೆಂಬ ಮಹಾಸಂಕ್ರಮಣ -ಮಂಜುನಾಥ್.ಎ.ಆರ್	
ಜಾಹ್ನವಿ -ರಾಧಾ.....	Error! Bookmark not define
Not unless you are me... -Rajani Bhat.....	
ಶಿಕ್ಷಣ -ಸಂದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ಎಂ ಕೊಪ್ಪಳ	
ಸ್ತುತ - Supriya Narayanakar	
ತುಂತುರು -ರಕ್ಷಿತ್ ಕೊಟ್ಟರು.....	
In the Name of Development -sanjay	
ಅಕ್ಷರದವು -ಚಿಕ್ಕವಿರೇಶ್	
Childhood-The age of Innocence -Athira	
ಶಾಜೀಶ್ - ವೈಷ್ಣವಿ	
ನಾನು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲೆ..? -ಮಂಜುಳ ಗೋನಾಳ	
Love with First MODEL – Vijayashree	
ನೋ ಎಂಟ್ರಿ -ರಾಘವೇಂದ್ರ ಜಿ ತಲಕಲ್	
“ಮನೆ ಮುಂದೆ TO-LET ಮತ್ತು ಮನೆ ಒಳಗೆ TOILET” ಸ್ವಾತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ.....	
ಜಿಗುರಿದೆ ಕನಸು... ಹರೀಶ್ ಎಸ್.ಡಿ	
Reminiscences of my Fellowship -Rajesh S Mahantmath.....	
Art By: Gargi (All four).....	

ಆತ್ಮೀಯ ಫಟಾಕೀಸ್ ತಂಡದವರೇ,

ಓದು.... ಬರವಣಿಗೆಗಳು.... ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಫೇಲೋ-ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್ ಬಳಗದ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಯಂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಫಟಾಕೀಸ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರತಂದಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಟ್ಟು ಥಿಮ್ಮಗಳ ಎಲ್ಲರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ತುಂಬ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿಯೂ, ಸರಳವಾಗಿಯೂ, ಮೂಡಿಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಸರಳವಾಗಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಹಲವಾರು ವಿನೂತನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ತುಂಬ ಕೆಲರ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿ ಮೂಡಿಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಟಾಕೀಸ್ ತಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೇ ಆ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರಿಗಿರುವ ಬದ್ಧತೆ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಗದಿತ ದಿನದಂದು 'ಬಯಲು' ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಆ ಕೈಗಳನ್ನು, ಆ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷ ವಿನೂತನವಾಗಿ ಫಟಾಕೀಸ್ ಮುನ್ನಡೆಸಿದ ತಂಡವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ಇದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿನೂತನವಾಗಿ ಫಟಾಕೀಸ್ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರ ತರಲಿ ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಆ ತಂಡಕ್ಕೆ ಶುಭ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಧನ್ಯವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ

ಮಹದೇವ ಮೂಲಗೆ

ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಚಿತ್ರ: ಸುಕ್ರಿಯಾ ನಾರಾಯಣಕರ್

— ಟ್ರಾನ್ ಟ್ರಾನ್... ಟ್ರಾನ್ ಟ್ರಾನ್... ಟ್ರಾನ್ ಟ್ರಾನ್... ಟ್ರಾನ್ ಟ್ರಾನ್...

ಫಟಾಕಿ : ಅಯ್! ಇವತ್ತು ಡೇಟ್ ಎಷ್ಟೆ? ಹದಿನೈದಾ? ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ಮತ್ತಾರ್ ನನ್ನ ಬೆಟ್-ಬೆಟರ್ಗೇನೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿರದು; ಇಲಿ ಅವರು ಯಾರ ಅಂತ ವಸಿ ಇಚಾರಸ್ತೀನಿ.

ಹಲೋ... ಯಾರ ಮಾತಾಡದು ನೀವು?

ಬಯಲು : ನಮಸ್ಕಾರ ಸಾಹೇಬ್, ನಾನು ಬಯಲು.

ಹೇಗಿದ್ದೀರಿ ತಾವು, ಜೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಿ? ಅಂದಂಗಿ 'ಹ್ಯಾಪಿ ಹೊಸ ವರ್ಷ' ನಿಮ್ಮೆ.

ಫಟಾಕಿ : ಅಣ್ಣಾ ನಮಸ್ಕಾರ, ನಿನ್ನೂ 'ಯಾಪಿ ವಸ ವರ್ಷ'ಕಣ.

ನಾನ್ ಜೆಂದಾಕಿವ್ವಿ, ನಮ್ ಐಕ್ವು ನನ್ನ ಜೆಂದಾಕ್ ನೋಡ್ಕಂಡವ್ರೆ, ನಿನ್ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡಿ ಅದೆಷ್ಟ್ ಜನ ಆಯ್ತು ಏನ್ ಕತ; ನೀ ಹೆಂದಿದ್ದೆ? ಹೇಳಣ್ಣ

ಬಯಲು : ನಾನೂ ಜೆನ್ನಾಗಿದನಿ ಜಡು, ನನ್ನೂ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ತಿಂಗಲಾ-ತಿಂಗಲಾ ಹೊಸ ಬಣ್ಣಿ ಹಾಕಂಡು ಜುಮ್ಮಂತ ಮಿಂಚ್ತಾ ಇರ್ತೀನಿ.

ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನ್ ಸಮಾಚಾರ?

ಫಟಾಕಿ : ನಂದೇನಿದ್ದದಣ್ಣ, ಎಲ್ಲ ನೀನೆ ಯೋಚ್ಚೆಕು, ನೀ ಯೋಚುದ್ರ ನಾ ಕ್ಯೋಚ್ಚಿನಿ ಅಷ್ಟಿಯ.

ಬಯಲು : ಅದೆ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ನನಗೆ ೫ ವರ್ಷ ತುಂಬ್ತು. ಎಲ್ಲೂ ಸೇರ್ಪಂಡು ನನ್ ಹುಟ್ಟಬ್ಬಾನ ಗ್ರಾಂಡಾಗೆ ಮಾಡುದ್ರು. ಅವತ್ತು ನೆಂಟು-ಇಷ್ಟರೆಲ್ಲ ಬಾಳ ಮಂದಿ ಬಂದಿದ್ದು; ಎಷ್ಟ್ ಜನ ಅಂತ ಗೊತ್ತೆ? ಬರೋಬ್ಬರಿ ೩೦ ಜನ.

ಓಯ್, ಅವತ್ತು ನೀನೂ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ..

ಫಟಾಕಿ : ಗೊತ್ತು ಬುಡಣ್ಣ.

ಅವತ್ತು ನಿನ್ನ ಹಿಡ್ಡು ನಿಲ್ಲಕ್ಕಾಯ್ತತ್ತ. ಅದೇನ್ ಜನ, ಅದೇನ್ ಸುದ್ದಿ. ಅವತ್ತು ನಾನೂ ನಮ್ ಐಕ್ವುಗೆಲ್ಲ ರಜಾ ಕೊಟ್ಟುಟ್ಟು ನಿಮ್ ಅಣ್ಣಲೆ ಕುಂತಿದ್ದಲ್ಲ..

ಬಯಲು : ಹಾ.. ಹೌದು ಹೌದು, ಅವತ್ ನೀನು ನನ್ನೆ ತುಂಬಾ support ಮಾಡ್ಲೆ ಕಣಯ್ಯ; ನೋ ನಿನಗೆ, ನಿನ್ ಣಮನವಲಗೆ ನನ್ ಕಡೆಯಿಂದ lot of thanks..

ಫಟಾಕಿ : ಇಲ್ಲಿ ಬುಡಣ್ಣ; ಇದೆಲ್ಲ ಇರ್ದೇಕು. ನಾ ಏನ್ ಹೊರಲಿನವನಾ? ಪ್ರತಿ ತಿಂಗ್ಲೆ ೧೫ನೇ ತಾಲೀಖಾಯ್ತದ್ದಂಗಿ ಟಣ್ ಅಂತ ಗಂಟೆ ಒಡದಂಗ ನಾನು-ನೀನು ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟೆ ತಾನೆ ರಅೀಜ್ ಆಗದು, ನನಗ ನೀನ್ ಅರ್ದಕು, ನಿನ್ನ ನಾನ್ ಅರ್ದಕು, ಅದೆಲ್ಲ ಥಾಂಕ್ಸು-ಲೀಂಕ್ಸು ಯಾತಿಕ್ಯ ಬುಡು.

ಬಯಲು : ಅದೂ ಸರಿ ಅನ್ನು.

ಅಂದರೆ ನೆನ್ನೆ ಹೊಸಪೇಟೆಲಿ ನಿನ್ ಕೂರುಸ್ತಂಡು ಅದೇನೋ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡ್ತದಂತಲ್ಲ, ಏನ್ ಕತೆ ನಿಂದು?

ಫಟಾಕಿ : ಹೂ ಕಣ ಮಾಡ್ತು. ನಾನು ನಡೆಯಾಕ್ ಸುರುಮಾಡಿ ಒಂದ್ ವರ್ಸ ಆಯ್ತಂತಲ್ಲ. ಅದಿಯಾ ಇನ್ ಮುಂದ್ ನನ್ನ ಯಾರ್ ನಡಸ್ತೇಕು, ಹ್ಯಾಂಗ್ ನಡಸ್ತೇಕು, ನಾ ಹೆಂಗ್ ಕಾಣ್ತು, ಮತ್ತೊಂದು ಮಗದೊಂದು ಅಂತ ನಮ್ ಐಕ್ಟು ಅದೇನೇನೋ ಮಾತಾಡ್ತಂಡು. ಛೀ! ಬುಡ್ಡು ಅನ್ನು ಬಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಂಡು ಅಂದ್? ಇಲ್ಲ ಕಣ ಅದೇನೇನೋ ಸ್ಟೇಜ್ ಹಾಕಂಡು. ಒಟ್ಟು ನನ್ನಿಗ್ ಒಂದ್ ಕತೆ ಮಾತ್ತರ ಅಂದಂಗಾಯ್ತು..

ಬಯಲು : ಓಹ್ ಹೌದ?

ಅವತ್ತು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಯ್ತು; ಪರವಾಲಿಲ್ಲ ಹಂಗಾದ್ರೆ ಮಾತು-ಕತೆ ಎಲ್ಲ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆದಿರಬೇಕು.

ಫಟಾಕಿ: ಹೂ ಕಣ್ಣು ಸಂಜಿಗಂಟ ಬಲಿ ನಂದೇ ಮಾತು.

ನೀ ನೋಡ್ತೇಕಾರಿತ್ತು ಅದ; ನನ್ಗಂತೂ ಅದು ಬಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತೇ ಇಲ್ಲ.

ಅವತ್ತು ನಮ್ ಐಕ್ಟು ನೋಡ್ತದ್ರೆ ನನ್ನೇ ಒಂಥರ ಕುಸಿ ಆಗದು.

ನಿನ್ನೂ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ಇಲ್ಲೇತನಕ ನಾನು ೧೩ ಸತಿ ಬೆಲ್ ಬಾಲ್ಸಿವಿ ಅಂತ. ಐಕ್ಟು ಅದ್ದೆಲ್ಲನು ನೆನ್ನೆಂಡು ಕಣ. ಒಂದೊಂದ್ ಮಾಸ್ತಾಗೂ ನನ್ನ ಬಣ್ಣ ಬಳದವರ್ಯಾರ್? ನನ್ ಒಡ್ಡು ತುಂಬುಸ್ತವರ್ಯಾರ್? ಜಿತ್ರೆ ಕೊರದವರ್ಯಾರ್? ಪ್ರತಿ ಸಲ್ಕುವಿ ಹಿಂಗ್ ಬದ್ದಿದ್ವು ಹಂಗ್ ಕೊರದ್ದೆನ್ನೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಲ್ ಹಾಕ್ತೇಕು ಅಂತ ತಲೆ ಕೆಡ್ತಂಡು ಅದನ್ನ ಜಿಂದಾರಿ ಮಾಡಿ ನಿನ್ ಕೈಗಿಡ್ತದವರ್ಯಾರ್? ಅನ್ನದ್ದೆಲ್ಲನು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಮಾತಾಡ್ತಂಡು. ನನಗಂತೂ ಅದ್ದೆಲ್ಲವಿ ನೋಡಿ ಆನಂದ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಅದು ಆಯ್ತು ಕಣ.

ಬಯಲು : ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ, ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ನೀನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲನು ಹೇಳಿದ್ದೇಲಿ, ನಿನ್ ಹತ್ರ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತಾಡ್ತೇಕು ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇದೆ ಮಾತಾಡ್ತೇ?

ಫಟಾಕಿ : ಅಯ್ ಅದ್ದೇನಾಯ್ತು ಮಾತಾಡ್ತು.

ನಾನೂ ಇವತ್ತು ಮಾತಾಡೋ ಮೂಡ್ಲಿವಿ.

ಬಯಲು : ನೀನು ಹ್ಯಾಂಗ್ ಸುರು ಆದೆ? ನಿನ್ನ ಯಾರು ಸುರು ಮಾಡ್ತು? ಯಾಕ್ ಸುರು ಮಾಡ್ತು?

ಅದರ ಬಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳು.

ಫಟಾಕಿ : ಅಣ್ಣ ಅದನ್ನೇನಾದ್ರೂ ಮರೆಯಕ್ಕಾದದ? ಯೋಚ್ತೇನಿ ಕೇಳು ಅದ..

ಹಿಂಗೆ, ವೋದ್ ವರ್ಸ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲ CCW ನಡಿತಾ ಇತ್ತು, ಕೊನ ಜಿನ ಅಲ್ಲಗ್ ಬಂದಿದ್ ಐಕ್ಟೆಲ್ಲ ಜೋಶಲ್ಲ ತಮ್-ತಮ್ ಫೀಲಿಂಗ್ಸ್‌ನು ಹಂಚ್ತಾ ಇದ್ದೋ. ಆಗ ಪೆಲಿ ಸರ್ವು ಒಂದ್ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ ತರೋಣ್ಣ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತು, ಅದ್ವ ಐಕ್ಟೆಲ್ಲವಿ ಅದೇ ಜೋಶಲ್ಲ ಆಗಬೋದು, ಆಗಬೋದು ಅಂದ್ಬುಟ್ಟೋ. ಅಷ್ಟೆ ಕಣ. ತಕ ಇನ್ next ಐದ್ ಮಿನಿಟ್ಲಿ ಅದರ್ ಸಲುವಾರಿ ಒಂದ್ ಟೀಮ್ನು ರೆಡಿಮಾಡ್ಬುಟ್ಟು, ಮಾತ್-ಮಾತಾಡ್ತ ಒಂದ್ ನನ್ನ ಒಂದ್ ಎಸ್ತುನೂ ಇಟ್‌ಬುಟ್ಟು. ಇನ್ನು ಮುಂದ್ ಏನೇನಾಯ್ತು ಅನ್ನದು ನಿನ್ನೇ ಗೊತ್ತು..

ಅಮೇಲೆ, ನನ್ ಯಾಕ್ ಸುರು ಮಾಡ್ತು ಅಂತ ಕೇಳ್ತಲ್ಲ, ಅದು ಯಾಕೆ ಅನ್ನದು ನಿಂಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದ್ರೂ ಏಕ್ಟೇನಿ ಕೇಳು,

ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೂ-ನೀನು ಇಬ್ಬೆ ತಾನಿಯ ಬತ್ತಾ ಇರದು. ನೀನೋ ಇದನ್ನೇ ಬರೆಬೇಕು, ಅದನ್ನೇ ಬರೀಬೇಕು, ಈ ಇನ್ಸೈಡ್ ಮೇಲೆ ಬರೀಬೇಕು ಆ ಇನ್ಸೈಡ್ ಮೇಲೆ ಬರೀಬೇಕು ಅಂತ ನಕರ ಮಾಕ್ತಿಯ; ಆದ್ರೆ ನಮ್ ಐಕ್ಟು ಈಗ್

ತಾನೆ ಬಂದವೆ, ಅವರೆ ಬಲಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಆನೆ ಇರುತ್ತೆ ಆದ್ರೆ ನೀ ಯೋಚುದ್ದನ್ನ ಬರೆಯಾಕ್ಕಾಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು ಅದ್ದೆ ಅವರೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದದ್ದು ಬಲೀಲ ಅಂತ ನನ್ ಸುರು ಮಾಡುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಬಯಲು : ಓಹ್ ಹೌದಾ, very good.

ಸಲ, ಮೊದಲೇ ಸಲ ಲೀಸ್ ಅದಾಗ ನಿನಗೆ ಏನ್ ಅನ್ನುತ್ತ ಹೇಳು?

How did you feel the moment?

ಫಟಾಕಿ : ಓಹ್ ಅದ? ನನ್ನ ಇನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗ್ ಗೆಪ್ಪಿ ಅದ ಅದು. ಆವತ್ತು ನವಂಬರ್ ೧೪-೨೦೧೬, ರಾತ್ರಿ ೨ ಗಂಟೆ ಆಗಿತ್ತು ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲರಿ ಒಂದ್ ರೂಮಲ್ ಸೇರ್ಕಂಡು ನನ್ನ ಫೈನಲ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡ್ತಿದ್ದು, ಒಂದ್ ಸಲ ಆ ಅಂಗಿ ಹಾಕದು ಅದು ಜೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಈ ಅಂಗಿ ಹಾಕದು, ಅದು ಜೆಂದಾಗ್ತಾಣಲ್ಲ-ಇದು ಜೆಂದಾಗ್ ಕಾಣಲ್ಲ, ಇದನ್ನ ಹಂಗ್ ಮಾಡು-ಅದನ್ನ ಹಿಂಗ್ ಮಾಡು... ಅಂತ ಕಲ್ಪ ನಡೀತ್ಲೇ ಇತ್ತು, ನಡೀತ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಅಂತೂ ಕೊನಗ ೩ ಗಂಟೆ ಅನ್ನಪ್ಪ ನನ್ ರೂಪ-ಬೈರೂಪ ಎರಡೂ ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಆದ್ದೇಲ ನಮ್ ಐಕ್ಯ ಮನಿಕಂಡೊ. ನನಗಂತೂ ಗಡದ್ದಾಗಿ ನಿದ್ದೆ ಅತ್ಪುಡ್ತು. ಆದ್ರೆ ನಮ್ ಐಕ್ಯ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುದ್ದೋ ಮಾಕ್ಕಿಲಿಷ್ಟೋ ನನಗ್ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವತ್ತು ನಮ್ ಐಕ್ಯ ಬಾಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅನ್ನೋದ್ ಮಾತ್ರ ಜೆನ್ನಾಗ್ ಗೊತ್ತು.

ಬಯಲು : ಹೌದು, ಹೌದು ನನಗೂ ನೆನಪಿದೆ. ಆವತ್ತು ನೀನು ನನ್ ಮನೆಗ್ ಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿ ೩ಗಂಟೆ ಆಗಿತ್ತು. First entry ಆದ್ರೂ ನಿಮ್ಮವರು ನಿನ್ನ ಭಾಲಿ ಜೆನ್ನಾಗೇ ರೆಡಿಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು. ನೀ ಬರೋವಾಗ 'ಒಂದಿಷ್ಟು ಮದ್ದು ಮತಾಪು' ತುಂಬ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಯಾರ್ಯಾರೋ ನಿಂಗ್ ವಿಶ್ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅದ್ಯಾರೋ ಜಂದ್ ಜಿತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಒಟ್ಟಿಲ್ಲ ನಿಂದು ಒಟ್ಟೇ ಓಪನಿಂಗು.

ಮತ್ತೆ, ಪ್ರತೀ ಸಲ ನೀನ್ ಲೀಸ್ ಆಗೋಕೆ ಮುನ್ನ ನಿಮ್ ಐಕ್ಯ ಏನೆಲ್ಲ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದು, ಹೆಂಗ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದು ಅದರ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳ್ತೀಯ?

ಫಟಾಕಿ : ಅಣ್ಣ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲನುಬಿ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನ ಹೇಳ್ತೇ ಇದ್ರೆ ಆ ದೇವು ನನ್ನ ಕ್ಷಮಸಾಕಿಲ್ಲ ಕಣ. ಏಕ್ತನಿ ಕೇಳು ಅದ..

ನಮ್ ಐಕ್ಯ ಪ್ರತಿ ಸಲ್ಪುವಿ ಎಲ್ಲಗೂ ಒಜುಟ ಹಾಕೋರು, ಅದರ್ ನೆಪದಾಗ ಎಲ್ಲುವಿ ಬಲೀಲ ಅಂತ ಕೇಳೋರು, ಅದರ್ ಜೊತ್ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಗೂ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಾಕ್ ಹೇಳೋರು. ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದೇಲ ಬಂದಂತ ಬರವಣಿಗೆಗಿಟ್ಟೆಲ್ಲ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ, ಕೊನ್ನ ನನ್ನ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡ್ತಿದ್ದು. ನಮ್ ತಂಡೋಟಗ ಕೆಲೂರು ಜಿತ್ರ ಬಲಿತಿತ್ತು, ಕೆಲೂರು ಪದ್ಯ-ಗದ್ಯ ಬಲೀತಿತ್ತು, ಕೆಲೂರು edit ಮಾಡ್ತಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲೂರು re-type ಮಾಡ್ತಿದ್ದು ಹಿಂಗ ಎಲ್ಲುವಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲ್ಸಾನು ಹಂಚ್ಕಂಡು ಮಾಡ್ತಿದ್ದು. ಅದ್ತಿಯಾ ನಾನು ಪ್ರತಿ ಸಲಕ್ಕೂ ಟೈಮ್ಗ ಸಲಿಯಾಗಿ ನಿನ್ ಜೊತುಗ್ ಬರಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಆಯ್ತು. ಅದ್ರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳದು ಅಂದ್ರೆ ನಂಗ ಹೆಮ್ಮೆ ಅನ್ನುತ್ತ.

ಬಯಲು : Very good, team work ಅಂದ್ಲೇಲಿ ಹಂಗ್ ಇರ್ದೇಕು.

ಆಮೇಲೆ, ಈಗ ನಿನಗೆ ಒಂದ್ ವರ್ಷ ತುಂಬಲ್ಲ? ಈ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಏನ್ ಅನ್ನುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳು.

ಫಟಾಕಿ : ತುಂಬಾ ಕುಸಿ ಕಣ್ಣ. ಒಂದ್ ವರ್ಷ ಇಷ್ಟ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಆಗೋಯ್ತಾ ಅನ್ನುತ್ತಾ ಅದ. ಒಂದ್ಲೇ ತಿಂಗಳೂ ಈ ತಿಂಗಳೂ ನನ್ನೇ ನಾ ನೋಡ್ಕಂಡ್ರೆ ತುಂಬಾ ಬದಲಾಗಿವ್ವಿ ಅನ್ನುತ್ತ. ಈ ಒಂದ್ ವರ್ಷದಲ್ಲ ಅದೆಷ್ಟ್ ಜನ ನನಗೋಸ್ಕರ ಬರುತ್ತಾ, ಅದೆಷ್ಟ್ ಜನ ನನ್ನನ್ನ ಓದುತ್ತಾ ಅವರೆಲ್ಲರೂ Thanks ಹೇಳ್ತಾಕು ಅನ್ನುತ್ತ. ಮತ್ತೆ ಇಷ್ಟ್ ಜನ ನನ್ ಜೊತಲಿದ್ದು ನನ್ ನಡೆಸುಂಡ್ ಬಂದ ನಮ್ ಐಕಳು- ಅವರೊಡ್ಲ ಥಾಂಕ್ಸು; ನಾನು ಅವನ್ನ ಯಾವತ್ತು ಮರೆಯಾಕಿಲ್ಲ..

ಒಂದ್ ವರ್ಷ ಆದ್ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗ ನಮ್ ಣೀಮು ಬದಲಾಗದ, ಇನ್ ಮುಂದ್ ನನ್ನ ಹೊಸ ಐಕ್ಯ ನಡೆಸುಂಡ. ಈ

ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತೊಂಡಿರೋ ಅವರೂ thanks ಮತ್ತು all the best ಇದರ್ ಜೊತೆ ನೀನು ನೀನೂ ನನ್ನ ತುಂಬಾ help ಮಾಡಿದ್ದೆ ಅದ್ದೆ ನಿನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಥಾಂಕ್ಸ್..

ಬಯಲು : welcome, you are welcome; any way ಇಷ್ಟೊತ್ತು ನಿನ್ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಖುಷಿ ಆಯ್ತು.

ಹಾಂ.. sorry ಹೇಳೋದ್ ಮರೆತೋತ್ತು ನಿನಗೆ ನನ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮವರ್ ಕಡೆಯಿಂದ Happy ಹುಟ್ಟುಬ್ಬ. ಹುಟ್ಟುಬ್ಬ ಬಲು ಜೋರ್ ನಡೆದಿರಬೇಕಲ್ಲ?

ಫಟಾಕಿ : ಹೌದು ನಮ್ ಐಕ್ಯ ನೋಡುದ್ರೆ ನಂಗೂ ಹಂಗೇ ಅನ್ನುತ್ತ ಕಣ. ಮೊನ್ನೆ ಖುಷಿಂಗ್ನಲ್ಲ ನಮ್ ಐಕ್ಯ ಅದನ್ನೂ ಮಾತಾಡ್ತು; ಈ ಮಾಸ್ತಲ್ಲ ನನ್ನ ಪೆಸಲ್ edition ಮಾಡ್ತೆಂತ. ಅದಂಗ ನಾನು ಇವತ್ತು ನಿನ್ ಜೊತೆಗೇ ಇಬ್ಬಿ ಅದೇನ್ ಪೆಸಲ್ ಮಾಡಿದರೋ ವಸಿ ನೋಡ್ಬಿಡು. ನೋಡ್ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಫನ್ ಮಾಡು.

ಬಯಲು : ಆಯ್ತು ಆಯ್ತು ನೋಡ್ಬಿನಿ, ನೋಡ್ಬಿನಿ.

Any way ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಇಂತ ಹುಟ್ಟುಬ್ಬಗಲು ಹತ್ತಾಲ್ಲ, ಹತ್ತು ನೂರಾಲ್ಲ, ನೂರು ಸಾವಿರ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಹಾರೈಸೋನಿ.

bye..

ಫಟಾಕಿ : thanks ಅಣ್ಣ bye.. bye..

ಚಿತ್ರ: ಸುಪ್ರಿಯಾ
ನಾರಾಯಣ್‌ಕರ್

ನಾನಿಲ್ಲವೇಕೆ ನಿನ್ನಂತೆ? - ಚಿತ್ರ. ಪಿ

ನಿನ್ನಂತೆಯೆ ಹಾರುವ ಆನೆ ನನಗೆ
ಆ ನೀಲಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೀ ತೇಲುವಾಗ
ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಾಗ
ಹೇಳಿತು ನನ್ನ ಮನ
ನಾನಿಲ್ಲವೇಕೆ ನಿನ್ನಂತೆ?

ಹೂಗೊಡನೆ ನೀ ಆಡುವಾಗ..!
ಗಾಳಿಯೊಡನೆ ನೀ ಹಾಡುವಾಗ..!

ಮಕರಂದದ ಸವಿಯನು ನೀ ಸವಿಯುವಾಗ

ಹೇಳಿತು ನನ್ನ ಮನ

ನಾನಿಲ್ಲವೇಕೆ ನಿನ್ನಂತೆ?

ಗುಣಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆ - ಆಯ್ಕೆ ನಿಮ್ಮದು! -ಪೆರಿ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಡುವ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? 'ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವು ಆಗಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುವ ಉತ್ತರ, 'ಕಷ್ಟವು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗಲ್ಲ'. ಇನ್ನೊಂದು ಉತ್ತರ, 'ಕಷ್ಟವು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಲ್ಲ'. 'ಕಷ್ಟವು ಬೇಕು ಅಂತೀರಿ, ಅಷ್ಟು ಬೇಕು ಅಂತೀರಿ, ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?' 'ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಥವಾ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಒಳ್ಳೆಯದು ಬೇಕು ತುಂಬಾನೂ ಬೇಕು ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ?' 'ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ತುಂಬಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎರಡು ಸಿಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ!' ಇಂತ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮುಗಿಯದ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಆಗ ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಏನೂ ತೋಚದೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತೇವೆ. 'ಸಲ, ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಿ' ಎಂದು ಜಿಣ್ಣು ಬರುತ್ತೇವೆ.

ಈ **ಕ್ರಾಂತಿ** ಅಥವಾ **ಕ್ರಾಂತಿ** ಎಂಬ ವಾದದ ಒಳ ಹೊಕ್ಕು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡುವ, ಇದರಲ್ಲಿನಿದೆ? ಈ ವಾದ ಸರಿಯಾ? ತಪ್ಪಾ? ಹೀಗೆ ಅದು ಬೇರೆಬೇರೆ ಇರುವುದು ಹೌದಾ!

ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಸಮಯದಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ **ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್** ಅವರದ್ದು. ಎಷ್ಟು ಹಾಡು, ಎಂತ ಮಾಧುರ್ಯ ಅವರದ್ದು. ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೊದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಳು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗಿವೆ, ಕಳಪೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಳಪೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ಅಮೇಲಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಡುಗಳು ಕಳಪೆ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು, ಅಲ್ಲವೇ? ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಲತಾರವರ ಹಾಡುಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಂಖ್ಯೆ

ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಆಗಬೇಕಾಗಲಿ ಎಂದು ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಲತಾರವರ ಹಾಗೆ ಗಂಗೂಬಾಂಬ ಹಾನಗಲ್, ಭೀಮಸೇನ್ ಜೋಶಿ . . . ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಎರಡೇ, ನೂರಾರು

ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಗೀತಗಾರರಲ್ಲದ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು.

ಬರವಣಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಬರವಣಿಗೆ ಬರೆದ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ - ಕುವೆಂಪು, ಪ್ರೇಮಚಂದ್, ಖುಶ್‌ನಿಂಗ್‌ರಂತವರು - ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ತುಂಬಾ ಬರೆದಿರೋದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇವರ ಬರೆಹಗಳು ಒಂದೇ ಎರಡೇ? ಇವರುಗಳು ಬರೆದು ಹಾಕಿರುವಂತಾದ್ದು ಅಸಂಖ್ಯ, ಅನಂತ! ಕುವೆಂಪು ಒಂದು ಸಾಗರ. ಪ್ರೇಮಚಂದ್ ಕಥಾಪೀಠಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಖುಶ್‌ನಿಂಗ್ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಒಂದಷ್ಟು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರುಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕುಸಿದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲ? ಹಾಗಾದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಗುಣಮಟ್ಟ ಬೇಕಾ? ಸಂಖ್ಯೆನಾ?

ನಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆ. ಅಡುಗೆಗೆ ಯಾರನ್ನು ಕಲಿತೇವೆ? ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು. ಈ 'ಒಳ್ಳೆಯ' ಅಂದರೇನು? ತುಂಬಾ ರುಚಿಕರವಾದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ನಗುಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸುವವರನ್ನು. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡುಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಊಟ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಾ . . . ಅದು ಮೂರ್ಖತನವಾದೀತು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ 'ಒಳ್ಳೆಯ'ದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ರುಚಿಕರವಾದ ಊಟ, ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಊಟ, ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಊಟ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದುವೇ **management**ನ ಅತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ **theory**. ಈ 'ಒಳ್ಳೆಯ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ ಎರಡೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಅಡುಗೆಯವನು 10 ಜನರಿಗಾದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಊಟ, 100ಕ್ಕಾದರೆ ಸಾಧಾರಣ ಊಟ, 1000ಕ್ಕಾದರೆ ಕಳಪೆ ಊಟ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ!

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ರುಚಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಸಿಹಿ ಮಾಡುವ ಮರದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಮಾವು 10 ಇರಲಿ, 10 ಸಾವಿರವಿರಲಿ . . . ಅದುದರಿಂದಲೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುವುದು ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಕುಸಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಗ, ನಮ್ಮ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ. ಅನೇಕ ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳ ನಡುವೆ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಫೋಕಸ್ ಮಾಡಲಾಗದಾಗ . . . ಎರಡು ಮೂರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಆಗದಿರುವಾಗ . . . ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುವುದು ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕೃತಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಬರುವುದು ಎಂದರೆ ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು

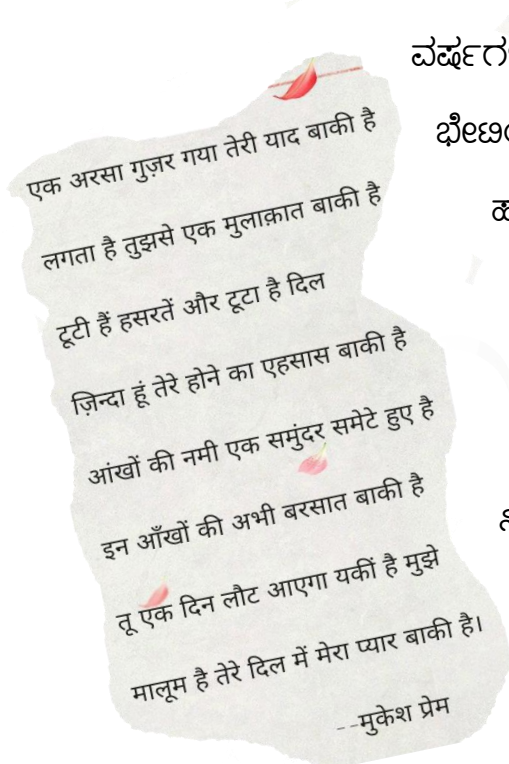

ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ. ಇವತ್ತು ಒಟ್ಟೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕೃತಿ ನಾಳೆ ಕಳೆದ ಕಂಡಾಗ ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಜನರು, ತಮ್ಮ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗೆಗೆ 'ಸ್ಥಾಪನೆ 1930' ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, '1930ರಿಂದ ಇಲ್ಲತನಕ ನಾವು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ' ಅಂತ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, 1930ರಿಂದ ಈವರೆಗೆ ನಾವು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಅತ್ಯಂತ ಒಟ್ಟೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು, ಅದು ತುಂಬಾ ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಾವು ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಸಲಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವುದೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದುದರಿಂದಲೇ quantity or quality ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಇರಬೇಕಾದದ್ದು quantity and qualityಯಿಲ್ಲ! ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕಂಡ ಕನಸು ನನಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಬದಲಾವಣೆ ನಾವು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಅದು ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ನಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ತಕ್ಷಣ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟೆಯ ಕೆಲಸದ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು: ಗುಣಮಟ್ಟ, ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಮಯ.

ಆ ನಿನ್ನ ನೆನಪಿನಲಿ-ನುನೀಲ್ ಪವಾರ್

ವರ್ಷಗಳುರುಳಿದವು ಮಾಸದ ನಿನ್ನ ನೆನಪಿನಲಿ

ಭೇಟಿಯೊಂದು ಬಾಕಿಯಿದೆಯನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯಲಿ,

ಹುಸಿಯಾಗಿಹುದು ನನ್ನಿ ಬಯಕೆ, ಜೂರಾದ ಹೃದಯದಿ

ಜೀವಂತವಿರುವೆ ನಾ, ನೀನಿರುವ ಭಾವನೆಯಲಿ

ಕಣ್ಣಂಜಿನ ತೇವ ಮರೆಮಾಚಿರಲು ಸಮುದ್ರದಿ

ಕಾಯುತಿಹುದು ಕಣ್ಣೀಲಿನ ವರ್ಷಧಾರೆಯಲಿ

ನೀ ಮರಳಿ ಬರುವ ವಿಶ್ವಾಸದಿ

ನಾನೀರುವೆ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಿ

(ಉತ್ತರಖಂಡನ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್-ಮುಕೇಶ್ ಪ್ರೇಮ್)

ಹೋಳ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ
ನೀ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು
ನೆನೆಪಿರಬಹುದು;
ಅಗೋ ಆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ
ಅಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ-ಲೀತಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೆನೆಪಿದೆಯಾ ಪಾರ್ಕು?
ಬೆಳ್ಳಿಜೆಂಬರ, ಜಿತ್ತಮಂಬರ
ಜಿನ್ನ,ರನ್ನ, ಮುತ್ತಾದಿ ಜರುದುಗಳು;
ನೀ ಕೊಟ್ಟ ಮನಸು
ಹುಲ್ಲಹಾಸ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಕನಸು?
ನಂಬುತ್ತೇನೆ,
ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ತಪ್ಪಿ!

ಮೊನ್ನೆ ಜದ್ದ ಕನಸಿನಲಿ
ನೀನಿರಲಿಲ್ಲ;
ಈಚೆಗೆ ಅದು ಮಾಮೂಲಿ
ನೀ ಕಾಣುವುದೂ ಇಲ್ಲ
ಇಲ್ಲ,
ನಾನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ!
ಅಥವಾ,
ಹುಡುಕುವುದೂ ಬೇಡವೇನೋ!

ನೀನೀಗ ಮಲಗಿರಬಹುದು?
ಮಲಗು,
ನಿಶಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ
ನಿನಗಾಗಿ ಸವಿಸಿದ
ಅದೆಷ್ಟೋ ಹಾಕೆಗಳೆ

ಹರಡಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದೇನೆ ನಾನು
ಇವು ನಿನ್ನ ಬಳಿಯೂ ಇರಬಹುದು
ಅಷ್ಟು
ಇದ್ದರೆ ಭದ್ರ ಮಾಡಿಕೋ
ಕ್ಷಮಿಸು,
'ಸುಟ್ಟು ಬಿಡು' ಎನ್ನಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ
ಮುಂದಿನವು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ.

ಅಂದಹಾಗೆ,
ಆ ಮುದುಕ ಸತ್ತುಹೋದನಂತೆ
ಅವನ ಮುಖವನ್ನೂ
ನೋಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ;
ಸಂತೆ ಜೀವಿಯ ತುದಿಗೆ
ಕೈ ಗಾಡಿಯ ಮೇಲೆ
ನಿನ್ನಿಷ್ಟದ ಜೋಳ ತಿನ್ನುವಾಗ
ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ತಲೆ ಸವರುತ್ತಾ
ಅವನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳು
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ
ಅವನ್ನು ಈಗಲೇ ಮರೆತುಬಿಡು.

ಮತ್ತೆ ಆ ಮುದುಕನಿಗೊಂದು
ಘೋಲಿಯ ಕಣ್ಣಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿ;
ಅದು, ನನ್ನೊಳಗೆ ನೀ ಕಟ್ಟಿದ
ಘೋಲಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದಂತೆ
ಅದನ್ನು ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ಮರೆತುಬಿಡು!

ನೀನೀಗ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದು
ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು
ಗುಡ್ಡದ ಅಣಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈಗ
ನನ್ನನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಡು ಬೇಗ!

ದ್ವಾರಬಾಲಿ ತೆರೆದಿತ್ತು ಬಹಳ ಬೇಗನೆ. ಜೀವನ್ತ ಧರಿಸಿ ಕಷ್ಟ ಶೂ ಹಾಕಿ ಒಂದರಿಂದ ಎಂಟು ಹಿಂದಿ-ಮುಂದು ಎಣಿಸುತ್ತಾ ಕೈ-ಕಾಲು ದೇಹ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಾಲಿಸುತ್ತಾ, ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಆಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಾಸಕ್ತರಾಗಿ ವ್ಯಾಯಾಮದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದ ಆ ಮಕ್ಕಳು. ದ್ವಾರಬಾಲಿ ದಾಟಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣಾಂಜಿದಾಗ ನನಗಂದು ಕಲಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಂಡೊಡನೆ

ನಗುತುಂಜದ ಮೊಗದಲ್ಲಿ
ವಿನಯದ ತಲೆಬಾಗಿ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ನನ್ನದೆ ಕೈ
ಹಿಡಿದು ಕುಲುಕುತಿರುವಾಗ
ಮನಕ್ಕಾದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪಲಯ
ಉಲ್ಲಾಸಕ್ಕೆ ಸಲಸಾಣೆಯ
ಹೋಲಿಕೆಯೆ
ಸಲಸಮವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ.
“ನನಗೊಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ”
ಹೇಳಿದೊಡನೆಯೇ
ಅವರುಗಳ ಅಪ್ಪುಗೆಯ
ಶುಭಾಶಯ; ಹೇಳತೀರದು

ಅವರ ಕಣ್ಣಂಜಿನ ಖುಷಿಯ. ಶಾಲೆಯಂತು ಬದಲಾಗಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ, ನಾ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಹೊಂಗೆಯ ಮರ ಬೆಳೆದಿದೆ ಬಹಳ..! ಆದರೆ ನಾನು...? ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕುತೂಹಲಗಳು ಹಲವು, ಮೂರನ್ನಾಲ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಅದರೊಳಗೆ ಈಗಲೂ ಇದ್ದ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಜುಗಳು. 'ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಬಳಸಿ' ಕನದ ಡಬ್ಬದ ಮೇಲಿದ್ದ ಬರಹ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಕನಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆತು ಪರಿಸರ ತುಂಬಾ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗೊಂದು ರಂಗಮಂಟಪ ಬಂದಿದೆ! ನಾವಂದು ಕುಣಿದಿದ್ದ ನಲಿದಿದ್ದ ಸಭೆ ನೇಲಿದ್ದ ಖಾಳ ನೆಲಜಾಗವೂ ಇದೆ. ಸರಸ್ವತಿ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕಿನ್ನೂ ಮೆರಗು ಬಂದಿದೆ! ಸುತ್ತಲೂ ಹೂ-ಊಡಗಳ ನಡುವೆ ಮೌನದಿ ವೀಣಾ ವಾದನ ನುಡಿಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ದು ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಪಲಜೆಯವಂತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಚಮತ್ಕಾರವೂ ಖುಷಿ ತಂದಿದೆ. ಹನ್ನೊಂದಾಯಿತು ಬಿಸಿಯೂಟದ ಬೆಲ್ಲ ಬಿಡಿಯಿತು, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ನೈನ್ಯ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಸರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ನೇಲಿ, ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಬಾತ್ ತಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ತಿನ್ನುತ್ತಾ, ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಅನ್ನವ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಪಕ್ಕದವರ ತಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ, ಕೆಣಕುತ್ತಾ, ಬಯ್ಯುತ್ತಾ, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿ ಆಟಕ್ಕೆಂದು ಗುಂಪು-ಗುಂಪಾಗಿ ಚದುರಿದರು. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪಲಜೆಯ ಮಾಡಿಸಿದ ಆ ನಾಲ್ವರ ಪ್ರತಿ ಮಾತಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗ, ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದವನು, ಶಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವನು, ಜಾಸ್ತಿ ಆಟವಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದವನು, ಊಡ-ಮರ ಬೆಳೆಸಲು ಕೆಲವು ಸಲ ಪಾರದ ತರಗತಿಗೆ ಚಕ್ರರ್ ಹಾಕಿ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವನು, ಪ್ರತಿದಿನ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಶಾಲಾ ಬಾಲಿ ತೆರೆಯಲು ಎಲ್ಲಾ ಕೀಗಲನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದವನು. ಹೀಗೆ ಕುಶಲೋಪಲಯೊಂದಿಗೆ ಅಂದು ನಾ ಹೇಗಿದ್ದೆನೆಂಬ ಮರು ಜ್ಞಾಪಿಸಲು ನೆರವಾಯಿತು ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಬಿಸಿಯೂಟ ಸವಿದ ಆ ಘಳಿಗೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬರಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು, ಇನ್ನೂ ಒಂದಷ್ಟು ಸಮಯ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಳೆಯಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ಬರುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ...? ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ.....!!!

What is LOVE? -Krithi Satish

Love is a feeling that binds us together with our near and dear ones. But have you ever been able to define love? I had been trying to define love all this while. But I couldn't find a proper definition. Sometimes I felt like love is being there for your loved ones. Some other time I felt that love is that strong force which makes us go on with our life when nothing is in favor to us.

I have also felt that love is a strict teacher which teaches us the life. Love may also be that deeper understanding between the individuals which helps them to understand the meaning between the lines and the untold feelings of the other. Love might turn out to be the mother of all the emotions and feelings. It might be the reason behind the tears of joy. It might also be the unbearable pain of the unheard prayers. It is also a responsibility taken up by an individual without being judgmental. A responsibility of not judging but instead helping them in lessening their flaws.

ಮೇಳವೆಂಬ ಮಹಾಸಂಕ್ರಮಣ -ಮಂಜುನಾಥ್.ಎ.ಆರ್

ಚಳಿಗಾಲ ಬಂದಾರ 'ಎಷ್ಟು ಚಳಿ?' ಎಂದರು;
ಬಂತಲ್ಲ ಬೇಸಿಗೆ, ಕೆಟ್ಟ ಜಸಿಲಿಂದರು;
ಮಳೆ ಇತ್ತೊ, ಜಡದಲ್ಲ ಶನಿ! ಎಂಬ ಣೀಕೆ;
ಇವರು ಮೆಚ್ಚುವ ವಸ್ತು ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ಜೋಕೆ!

ಒದಿದರ ಹೇಳುವರು; ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬರೆಯೋ!
ಬರೆದಿಡಲು ಬೆದಕುವರು; ಬರವಣಿಗೆ ಸಲಿಯೋ?
ಇವರ ಬಯಕೆಗಳೇನೋ! ಇವರದೇ ಣೀಕೆ.
ಇವರು ಮೆಚ್ಚುವ ವಸ್ತು, ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ಜೋಕೆ!

ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳು ಯಾಲಿಗೆ ತಾನೆ ನೆನಪಾಗೋಲ್ಲ ಹೇಳಿ...! ಚಳಿಗಾಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಹಸಿಜಸಿಯ ಅಜ್ಜು, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಮೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ 'ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಚಳಿಗಾಲ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೋಗುತ್ತೆ' ಎಂದು ಕಾಯುವವರು ಅದೇಷ್ಟೋ ಜನ. ಮೈನೇರಿಯದ ಮೈಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಗದಗದ ನಡುಗಿ ಬಿಂಕಿಯ ಕಾವು ಬೇಕು ಎನಿಸುತ್ತದೆ, ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಮುದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈ, ಕೈ ಉಜ್ಜುತ್ತಾ 'ಅವನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಇವಳ ಕೈ, ಇವಳ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಅವನ ಕೈ' ಹೀಗೆ ಅದೇಷ್ಟೋ ರಮ್ಯತೆ ಮಾರದ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಮಾಸದ ಬಾಲ್ಯ ಜಿತ್ತ ಹಸಿಹಸಿ. ಈ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವಿದೆ, ವಿಜ್ಞಾನವಿದೆ ಎಂಬ ತರ್ಕವೂ ಇದೆ. ಈ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನಾಲಗೆ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಎಳ್ಳು-ಬಿಲ್ಲದ ಸಿಹಿತನ, ತುಂಟತನ. ಅದರಾಚೆಗಿರುವ ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯ ಒರತೆರೊಂದಿಗಿನ ರಸತನ. ಇದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಲೀತಿಯಲ್ಲ ವಸರುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಕೆಲವರಿಗೆ ತಿನ್ನೋ ಚಪಲ, ನಾಲಗೆ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಸಂಭ್ರಮದ ಹಸಿಹಸಿ. ಹಾಗೇ ಮಕ್ಕಳ ಖುಷಿಗೆ ಸುಗ್ಗ ಕಾಲ ಈ ಚಳಿಗಾಲದ ಪ್ರವಾಸ, ಪ್ರತಿಭಾಮೇಳ, ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸುಗ್ಗ, ರೈತ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮದ ಸುಗ್ಗ ಈ ಕಾಲ ಸಗ್ಗದ ಸುಗ್ಗ. ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ/ ಬಯಲಾಟ/ ಸಣ್ಣಾಟ....ಆಟಗಳ ಸುಗ್ಗ, ಚಿತ್ರಕಾರನಿಗೆ ಚಿತ್ರ ಸಂತೆಯ ಸುಗ್ಗ, ವಯಲಿನ್‌ಗೆ ಜಾತ್ರೆಯ ಸುಗ್ಗ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಲೀತಿಯ ಸುಗ್ಗ.

ಈ ಸುಗ್ಗ, ಜಾತ್ರೆ, ಪರಿಷೆ, ಮೇಳ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ಹಬ್ಬದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಅದು ಭಾವನಾತ್ಮಕವೂ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವೂ ಹೌದು. ನಾನೊಬ್ಬ ಭಾಷಿಕನಾಗಿ ಈ ಕಾಲವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅಷ್ಟೇ ವಿಶೇಷ. ಇದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಸದ್ಯ 7ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ **ಎ.ಆರ್.ಮಣಿಕಾಂತ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ "ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಂದು ಸುಖ ದುಃಖ"** ಪಾಠ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬದ ಗುಣ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ, ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಫಲವನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದವರಿಗೆ ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಮಯ,

ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರುವ ಕಾಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಕರಿಸಿದವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹರಸಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರುವುದು ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಅವರ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಸುಸ್ಥಿತಿ. ಇದಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕಾಲವನ್ನು ರೈತ ಮನೋರಂಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವನು”.-ಇದು ಸಂಕ್ರಮಣದ ಕಾಲ.

ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ವಿಕಾಸಶೀಲರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಠ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಪಠ್ಯ/ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೊತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕಾಲ ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸುಸ್ಥಿತಿ. ಇಂತಹ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ‘ಮೇಳ’ ನನೆಗೆ ಕುತೂಹಲವೆನಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬ. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆಗಳು ಬಹಳ, ಕುತೂಹಲಗಳು ಅನಂತ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಕಲಿಕೆಯ ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕ್ರೀಡೆ, ಕಲೆ - ಇತರೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದಂತೆ ಈ ಮೇಳ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭೇದವಲಯದ ಕ್ರಿಯೆ, ಕಲಿಕೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲೆಯದ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿಂದುಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಭೇದಭಾವಗಳು ಈ ಮೇಳದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೂ, ಸಮಾನವಾಗಿ, ಕಲೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯುತ್ತಾ ಸಾಗುವರು.

‘ಮೇಳ’ ಎಂದರೇನು? ಎಂದಾಗ ನೆನಪಾಗುವುದು ಜಾತ್ರೆ/ ಜನಲಯದ ಗುಂಪು, ಇದರ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ‘ಕುಂಭಮೇಳ’ದ ನೆಲೆಯೊಳಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ವಾಚಿಕೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಮೇಳವು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಭ್ರಮದ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಭ್ರಮ ಹೆಚ್ಚಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಂಪು, ಸಮುದಾಯದ ಗುಂಪು.

1. ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪು:

ಮಕ್ಕಳು ತನ್ನ ಗೆಲೆಯರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಕಲೆಯುವ, ಕಲಿತು ಕಲೆಯುವ, ಕಲಿತು ನಲೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಇಲ್ಲಿರುವುದು ತರಗತಿಯೊಳಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತರಗತಿಯೊಳಗೆ ಕಲೆಯುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿದೀತು. ಪರಸ್ಪರರು ನೇಲ ಕಲೆಯುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲರು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಂದ ಎಲ್ಲರು ಕಲೆಯುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಆತ್ಮೀಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ‘ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ’. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಸ್ವ-ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನು(ಮನೆಯವರನ್ನು) ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಪಲಜಯ, ಅವರ ಸುತ್ತಲೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಕಲಿಂದ ಮಕ್ಕಳೂ ಕಲೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಂಪು:

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಕಲಿಸುವವರ ಗುಂಪು ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರದ್ದು, ಇಲ್ಲಯೂ ಸಹ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷೆ, ಕಲೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಗಣ್ಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಪರಸ್ಪರತೆಯ ಮನೋಭಾವ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಸಾಮರಸ್ಯತೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಲಿಸುವವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅರಳುತ್ತವೆ, ಕಲಿಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗಣ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ನಡೆಯೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ, ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ರೂಪಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ‘ಮಕ್ಕಳಮೇಳಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯ ರೂಪಾಂತರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ’.

3. ಸಮುದಾಯದ ಗುಂಪು.

ಸಮುದಾಯ ಗಣ್ಯವಾಗುವುದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ. “ಮಕ್ಕಳೇ ಸಮುದಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬೀರು” ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಇಂತಹ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ತರತರದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದು. ಪರಿಚಯದಿಂದ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಇಂತವುಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ನೆಲೆಯಾದರೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ನೆಲೆ ಅಂದರೆ ಪೋಷಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮೇಳಗಳು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಾರೆ ಮೇಳದ ಗಣ್ಯತನವನ್ನು ಮತ್ತದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದೀತು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮೇಳದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಎಕೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆಟ್ಟಿರುವುದು ಅದರ ಆಳ, ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಮೇಳಗಳಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಶಾಲೆಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬ/ ಕಲಿಕಾ ಮೇಳಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಅದು ಈ ಮೂರು ಗುಂಪಿನವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಮೇಳದಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರಲ್ಲಾ ಬೆರೆತು ಶಾಲೆಯನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು, ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲರವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು. ಶಾಲೆ, ಮಗುವಿನ ಮನಸ್ಸು ವಿಕಾಸವಾಗುವ ತಪೋವನ ಎಂಬಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಈ ಮೇಳಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಶಾಲೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಲಿಕೆಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲಸ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೇಲಿ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ, ಹಾಗೇ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ನೇಲಿಸಬೇಕಿದೆ ಅದನ್ನು ಈ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳೇ ಈ ಮಹಾಸಂಕ್ರಮಣದ ಹಲಕಾರರು, ಬದಲಾವಣೆಯ ನೇಕಾರರು, ಅವರನ್ನು ದೇಶ ನೇಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮೇಳಗಳು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೇಳಗಳು ಸಂಕ್ರಮಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಜಾಹ್ನವಿ -ರಾಧಾ

ನನಗೆ ಈಕೆಯ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು ಆನೇಕಲ್ ತಾಲೂಕಿನ ನೆರಳೂರು ಸಮೂಹದ ಬಳಗಾರನಹಳ್ಳಿ ಶಾಲಾ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ. ಜಾಹ್ನವಿ ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಅತಿಥಿಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ಏಳುತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೊದಲ ಶಾಲಾ ಭೇಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಹ ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅದೇನೋ ಆತಂಕ, ಭೇಜಾರು. ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗುವೇ ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ನಕ್ಕರು ಸಹ ಬಹಳ ಕೃತಕವೇನೋ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆರಡು ಬಾರಿ ಭೇಟಿಯಾದಾಗಲೂ ಜಾಹ್ನವಿ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರು. ನಾನು ಎರಡನೇ ಬಾರಿ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ‘ಯಾಮಿನಿ ಪಾಟೀಲ್’ ಅವರ “ಅನುನಯದಿಂದ ಸ್ವನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ?” ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಮೇಲೆ ಇತರ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಜಾಹ್ನವಿಯೂ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಸಂಕೋಚ ಮತ್ತು ಹಿಂಜಲಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಶಾಲಾಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಹ್ನವಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲರಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕಿಯವರ ಬಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಆಕೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಗಂಡನಿಗೆ ಅಪಘಾತವಾಗಿದ್ದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಕಳೆದ 10 ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಾಹ್ನವಿಯವರ ಸ್ತೂಟರ್ ಮತ್ತು ಲಾಲಿ ನಡುವೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಜಾಹ್ನವಿ ತಲೆಗೆ ಆಳವಾದ ಗಾಯವಾಗಿ 10 ಹೊಳಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತವರ ಗಂಡನ ಕಾಳಗೂ ಸಹ ಬಲವಾದ ಗಾಯವಾಗಿದೆ.

ಅಪಘಾತ ಮಾಡಿದ ಲಾಲಿಯವನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೂಡ ನೋಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಯಾರೋ ಸ್ಥಳಿಯರು ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅಸ್ವತ್ತಿಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಸ್ವತ್ತಿಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಬಲಸಲಾರದೆ ಬಹಳ ಬೇಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದ್ದಾರೆ! ಏಕೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಏಳು ತಿಂಗಳಿಂದ ಜಾಹ್ನವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಳವನ್ನೇ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಆಕೆಯ ಪತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸಂಬಳದಲ್ಲೇ ಜೀವನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಪಲಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಾಹ್ನವಿಯ ಗಂಡನ ಕಾಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟೊಡ್ಡಿದುದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಕ್ಕಳರದ ಜಾಹ್ನವಿ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಪಘಾತದ 8 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಆಕೆಗೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು ಸಹ ಜಾಹ್ನವಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಜಾಹ್ನವಿಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ಸ್ಥಿತಿವಂತರಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಾಲ ಸಂಬಳದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ ಯವರ ಧನಸಹಾಯದಿಂದ ಆಕೆ ಅಸ್ವತ್ತಿಗೆ ತೆರಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಜಾಹ್ನವಿ ಅಸ್ವತ್ತಿಯಿಂದ ನೇರ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದರು. ಆಕೆ ಮೊದಲಿಗಂತಲೂ ತುಂಬ ಕಳಾಹೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಆಕೆಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಜದ್ವ ಗಾಯದ ಗುರುತು, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಯದ ಗಾಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಪಘಾತವೆಂದರೆ ವೈದ್ಯರ ಹೇಳಿಕೆ 'ಆಕೆಗೆ ಗರ್ಭಪಾತವೊಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ದಾಲ'. ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರದ ಕಾರಣ ವೈದ್ಯರು ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಸಹ ಆಕೆಗೆ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆಕೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಗಮನಿಸಲು ಸಹ ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಪಲಿಸ್ಥಿತಿ ಕೇವಲ ಜಾಹ್ನವಿಯದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರದ್ದು ಜಿಂತಾಜನಕವೆ. ನನ್ನ ಶಾಲಾ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿದಿನ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ದರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಎಣಗಾಡುವ ಪಲಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನೇನೋ ನೀರಸಲು ಬಹಳ ಬೇಗ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಲಾಖೆ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ ಅವರ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಾಸಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಗ್ಧಜನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಬೇರಾವ ಸವಲತ್ತು ನೀಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಅವರ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಜಾಹ್ನವಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪಲಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Not unless you are me... -Rajani Bhat

Wear a Saree, its traditional, they say.

Don't wear western dresses, people ogle, they say.

Do earn money for the family, they say, don't do a job, they say.

Be independent, they say, listen to what we say, they say.

We have definitely come a long way from being cooped up at home, being confined to kitchens, feeding extended family, bearing numerous children and being deprived of every basic rights. Now we get to go to school, get a job we desire and definitely we have a strong support system in our family and friends. But even then, the blabbering mouths and roaming eyes never stop judging us.

No matter how much we are 'Empowered', no matter the freedom we are given, it is still expected of us to be within 'Boundaries'. The boundaries set for us by the wagging mouths around us. They let us study, but expect us to listen to parents and relatives when we want to find a job. They let us work, But expect us to ask Husband's and In-Law's permission for the same when we get married. They let us wear what we like, be it traditional or western but never fail to find flaws in our choices. *“ಅವಳು ನೋಡು ಗೌರವ್ವನ ತರಹ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದಾಳೆ”, “ಅಬ್ಬಾ..! ನೋಡು ಗಂಡ್ಜಲಿ ತರಹ ಪ್ಯಾಂಟ್‌ಶರ್ಟ್ ಹಾಕಿದಾಳೆ, ನಾಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರೋಳ್ ತರ ತುಂಡ್ ತುಂಡ್ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿದಾಳೆ”*. for any attire we wear. It does not matter what we wear is decent. Such people have criticism for everything we wear and words to brand us. And to think about when we go out with someone! O Heavens! It does not matter if we are with our boy-friend, friend or brother or Father. She is with a Boy/man so she is a bad example to Young kids.

We are judged for everywhere we go, with who so ever we go, judged for whatever we do, we are judged for everything we think, we are judged for everything we wear, we are even judged for our body types, food habits without an ounce of consideration about how we feel. We are also humans, we too have emotions and have our own thoughts. Our feelings, our emotions and the compromises we make are more often than not, goes unsaid, unnoticed, unfeelingly tossed aside.

But our lives are ours. Yes it is inter linked and interdependent with others but never expendable. Try one day walking in the shoes of your beloved, mother, sister, daughter, wife or friend. You will know what she faces everyday yet how she walks with head held high, with a smile on her face hiding sorrow, working tirelessly for the family she is born to and the family she steps into; for her children she raises and expects nothing from anyone she calls her own. Why do you want to confine us? Why do you want to judge us? Why do you want to set boundaries? Why do you want to make decisions for us? YOU have no right. We are the ones who gets to decide what we want from our life. We are the ones who gets to choose. We are the ones who gets to define our life, our jobs and interests. NOT YOU. Not anyone. I own my life, my decisions, my mistakes and choices. And YOU don't get to define what I have to be. NOT unless YOU are ME.

ಶಿಕ್ಷಣ -ನಂದಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ಎಂ ಕೊಪ್ಪಳ

ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ

ಶಾಲೆಯೆಂಬ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ

ನವ ಜೈತನ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ

ಕನಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು

ನನಸಾಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ

ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ

ಹೊಸ ಗಾಳಿ ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ

ಹೊಸ ಜಿಂತನೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ

ನಲಕಲಯ ಭಾವದಲ್ಲಿ

ನಲದಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ

ಸ್ವಕಲಕೆ ಸ್ವಾನುಭವದ

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ

ಮತ ಧರ್ಮದ ಹಂಗಿಲ್ಲದ

ಕಲೆಯುವ ಕಲಿಸುವ

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಿ ಶಿಕ್ಷಣ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪಲನರದ

ಅನುಭವಗಲ ಶಿಕ್ಷಣ

ಮರೆಯಲಿ ಇದುವೆ

ಮಗು ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ

ಮನುಜ ಪಥದ ಶಿಕ್ಷಣ

ಶಿಕ್ಷೆ ಸಂಕಟವಿಲ್ಲದ

ಸಂಭ್ರಮದ ಶಿಕ್ಷಣ

ಉತ್ಸಾಹದ ಉನ್ನತದ

ಉಜ್ವಲವಿ ಶಿಕ್ಷಣ

|| ಸುಕೂನ || - Supriya Narayanakar

" ಫೂಲೋ ಕೀ ಚಾದರ ಜೈಸೀ ಕೂಮಲ ತುಢ್ಹಾರೀ ಗೂದೀ ಢೆಂ ಸೂನೇ ಕಾ ಸುಕೂನ,
ಢಾଁ, ಢಹೀಂ ಢಿಲತಾ ಕಿಸೀ ಢಖಢಲೀ ಬಿಸ್ತರೊಂ ಢೆಂ ಂಸಾ ಸುಕೂನ |
ಢೇರೇ ಸಾಥ ಹಢೇಶಾ ರಹತೀ ಹೈ ಢೇರೀ ಸಖಿಯಾಂ,
ಪರ ರಾತೊಂ ಢೆಂ ಢಾଁ, ತುಢ್ಹಾರೀ ಯಾಡೊಂ ಸೇ ಬಿಗ ಜಾತೀ ಹೈ ತಕಿಯಾ | "

ತುಂತುರು -ರಕ್ಷಿತ ಕೊಟ್ಟರು

ಢುಕೆಹನಿಯ ಢುತ್ತುನ ಹಾರ ಢುಲೂನಿಂದ ಜಾಲ
ಹಸಿರಾಲ ನಿಂತಿತ್ತು ನಾ ಬರುವ ದಾಲ
ಢುಕೆಯಲ್ಲ ನೆನೆಯ ಢರದ ನೆರಳಲ್ಲದ್ದೂ ಅವಳು
ಕೂಡೆ ಹಿಡಿದ ನಾ ಕೂಲದೆ ಅವಳು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರಲು

ಚಪ್ಪಲಿಯ ತೆಗೆದು ಕೈಯಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ನೂೂಡಿದಳು ನನ್ನೆ
ಅ ನೂೂಡದಲೇ ಏಟು ಜೂಳುವ ಸೂಚನೆ ಕೂಣ್ಣತು ಕೆನ್ನೆ
ತಪ್ಪೇನಾದರೂ ಅಂಬಲತೆ..? ನಡುಗುತ್ತಾ ನಾನುಡಿದೆ
ನಸುನಕ್ಕು ಅವಳಿಂದಳು ಚಢುಢದ ಚಪ್ಪಲ ಹಾಳಾಗುವುದೆಂದು ತೆಗೆದೆ.

*****

ಭಾವನೆಗಲ ಕಡಲಲ್ಲ ಬಹುದೂರ ನಿನ್ನೂಡನೆ ಂಜದ ಢೇಲೆ
ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆ ನಾನು
ನಾ ಢುಳುಗುವುದ ಕಂಡು ಜಕ್ಕಳಿಸಿ ಅತ್ತು
ನನ್ನೆಡೆಯ ಂಲವನ್ನು ಕೂಂದೆ ನೀನು.

ಢುತ್ತಾವುದೂ ದೂರತೀರದಲ್ಲ ನಿಟ್ಟುಸಿರನುಸುಲ ನಾ ಎದ್ದೆ
ಕಾಲದ ಅ ಕಡಲ ಕಾಣದ ತೀರದಲ್ಲ ನೀನಿದ್ದೆ
ಅದಷ್ಟೂ ಢುಕೆ-ಢುಂಜುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದವು ಂ ಂಂಟತನಕೆ
ಬದಲಾವಣೆಗಲೆಲ್ಲ ಕರಲ ಢನದಲ್ಲ ಢತ್ತದೇ ಬಯಕೆ.

ಕನ್ನಡಿಯ ಜಂಬವ ನೋಡಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಏನಿರಬಹುದೆಂದು ಹುಡುಕಿದೆ
ಉತ್ತರ ಸಿಗದೆ ಮತ್ತದೇ ನೆನೆಪನ್ನು ಕೆಡೆಕಿದೆ
ಇಂದು ನೀ ಬಂದೆ ನಾನಿದ್ದ ತೀರಕ್ಕೆ
ಆದರೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಲತ ನಿನ್ನ ಭಾವನೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಂದು ಮತ್ತಾರದೋ ತೆಕ್ಕೆ.

In the Name of Development -sanjay

In Simple words, the word development can be defined as an event constituting a new stage in a changing situation.

Development is essential for every being but development is not purely an economic phenomenon. It is rather a multi-dimensional process. In today's times do we understand the concept of development in its full meaning or are we obsessed about material benefits and success? We propound that man is a social animal. How do we understand this? Is it because human kind is socially matured and tends to live with its own kind without much difficulty? If man is a social animal then there must have been agreements about every view in the society. These are few serious questions to be thought about. In my understanding, human beings are social and they are critical beings that make them different from other species in the world. Any person can easily criticize anybody when he or she feels the need to do it. So now we need to land on the theory of Subjectivity. We often relate to others when we feel compatible. At the same time a person also wants to remain unique and different. In my view, this is the most indispensable character of a human being because any person has the power to both reason and reflect. Individualistic experiences and thoughts are valid and necessary for the society.

Hegel in his work 'Philosophy of History' writes that **"All that pretends in the name of science, it is indispensable that reason should not sleep – that reflection should be in full play. The rational is mutual but the various exercises of reflection – the different points of view – the modes of deciding the simple question of the relative importance of events, do not belong to this place"** The question arises only in the absence of any viewpoint on a particular incident, Hegel says that reasoning is an objective aspect of any human being, but the reflections based on the reasoning can change because humans are more reflective beings. India is the largest democracy in the world and we are proud about the factor that after seventy years of our Independence, we have sustained the values of Democracy unlike Pakistan. However recent developments have hampered the value system the country believed, the pride that remained is now being damaged. Will India become glorious country if it loses its hope in the legacy of its ancestors? Gandhi when asked about development said that 'Might is right' and 'survival of the fittest' was not enough for the holistic development of human personality, he says that the strength derived from heart was much greater than that derived from what is being called as development today. This statement propagates humanism. Development in the Later Vedic age was the hierarchical dominance of Brahmins. Dominating and overpowering people based on the caste in which he/she is born. Few of our

historians opine that the rise of Buddhism was against the dominance of one particular cult. India boasts about the origin of Buddhism philosophy but fails to understand the message emerged out of it. The identity of our country lies in its plurality. People in India are not just pluralistic in faith, culture and language but also in thoughts.

Freedom of speech is the foundational feature of any democratic state, we as people of India have stated it as our Fundamental Right because our constitutional architects understood the importance of a democratic system they adopted. The text which spoke about the morality of nation did not forget to mention about the right of the individual to express. As a Nation we might be climbing the ladder of material development, this probability can also be tested. But my thought is about development in reasoning and reflecting. In this sense, are we compromising in the advancement of an idea which contains the elements like liberty, equality and fraternity? Our inquiry today should predominantly check whether our expressions and actions are based on it, because living, essentially is based on these three ideas. Dr. Bhim Rao Ambedkar opined that anything which serves the people of India should go through constitutional method and not through any other means, he even asks to abandon Satyagraha which can get unconstitutional in its way. He also says we are still to become a Nation. We are growing as a nation both materialistically and intellectually and it absolutely takes time to come to common perception. Rousseau says that we have ourselves created law which makes us unequal, he asks us to go back to the nature where equality is in its triumph; On the contrary Nietzsche views that the nature itself is a pot of inequality and only constitutional measures can safeguard the rights of the people. It is necessary to understand the word 'Development' from these intellectuals.

Another concept to understand in this regard is sustainable development and how United Nations Organization views this.

From the start in 1945, one of the main priorities of the United Nations was to "achieve international co-operation in solving international problems of an economic, social, cultural, or humanitarian character and in promoting and encouraging respect for human rights and for fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion." Improving people's well-being continues to be one of the main focuses of the UN. The global understanding of development has changed over the years, and countries now have agreed that sustainable development – development that promotes prosperity and economic opportunity, greater social well-being, and protection of the environment – offers the best path forward for improving the lives of people everywhere.

In September 2000, world leaders committed their nations to achieving eight Millennium Development Goals (MDGs) by 2015. These goals range from halving extreme poverty to halting the spread of HIV/AIDS and providing universal primary education. To attain them, the Secretary-General has launched different initiatives, including the Zero Hunger Challenge and Every Woman, Every Child. Great progress has been made in reaching many of these goals, but much more needs to be done.

Therefore development for any nation is human welfare and not merely economic benefits.

Lack of criticality and political consciousness can lead to absolute despotism. The betterment of any nation is possible only when our opinions are respected by others and criticized in a democratic manner. What development is for any person is a self-decision. Creating the idea of objective development can demean other points of view. Ideas form Ideology but an Idea can also hamper other ideas. Killing of intellectuals today is not the end of physical body but many mental processes.

ಅಕ್ಕರದವು -ಚಿಕ್ಕವಿರೇಶ್

ಹೆಣ್ಣು ಮನೆಗಿಷ್ಟೇ ಸೀಖತ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಅವಳು ಅರ್ಹಳಲ್ಲ, ಗಂಡ ಸತ್ತ ನಂತರ ಆಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಕೆಲಶ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಂತಹ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅನಮಾನತೆ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿರವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವವರು ದೇಶದ ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ತಾಯಿ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಪುಲಿ.

ಹಿಂದುಳಿದ ಹೂಗಾರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಪುಲಿ ಅವರು 1831 ಜನವರಿ 3ರಂದು ಸತಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಯಗಾವ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಪುಲಿ ಅವರಿಗೆ 1840ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರೇ ಆದ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಪುಲಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಜೊತೆ ಮದುವೆಯಾದಾಗ ವಯಸ್ಸು ಕೇವಲ 9. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಅವರೇ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಾವೇ ಗುರುವಾಗಿ ಓದು ಬರಹ ಕಲಿಸಿದರು. 1847ರಲ್ಲಿ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಅವರು ಫಾತಿಮಾ ಶೇಖ್ ಎಂಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕೇವಲ 17 ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಪೂರೈಸಿದ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ ಸಾವಿತ್ರಿ ಬಾಯಿ ಪುಲಿ 1848ರಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯ ನಾರಾಯಣ ಪೇಟೆಯ ಜಂದೇವಾಪದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಜ್ಯೋತಿಬಾರೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕೆಳವರ್ಗಗಳು, ಅಸ್ವಲ್ಪರು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಲೀ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದರು. ಈ ಕೆಳವರ್ಗದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬಾರದಿದ್ದಾಗ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಪುಲಿ ಅವರೇ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿರುವ ಮನೆಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಮನವೊಲಿಸಿ ಶಾಲೆಗೆ ತಂದು ಕೂಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ನೂರಾರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಾಳಿನ ದೀಪ ಹೊತ್ತಿಸಿದರು.

ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಾಲಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಾತಿಯ ಮನೆಯವರು ಅಂಗಲದ್ದು ನಿಂತು ಅವಾಚ್ಛ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೈಮೇಲೆ ಸಗಣೆ ಎರೆಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ನಿತ್ಯ ನರಕಯಾತನೆ. ಇವಾವುದಕ್ಕೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಶಾಲೆಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ವಂಚಿತ ಕೆಳ ಸಮುದಾಯದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕರದೀಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

1851ರಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯ ರಸ್ತಾಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಲೀ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆ. 1851-52ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲೆ ತೆರೆದರು. ಹಲಜನದವರಿಗಾಗಲೀ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಆಂಗತಾರತಮೃದ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 18 ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅಕ್ಕರ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. 1876-77ರ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವತಃ ಕವಯತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಾವಿತ್ರಿ ಬಾಯಿ ಪುಲಿಯವರ ಅನುಭಾವದ ಕವಿತೆಯೊಂದು ಹೀಗೆ ಇದೆ

“ನೀನು ನಂಗೊಂದು ರೋಷ ಕೊಟ್ಟೆ

ಒಂದು ದಿನದ ಹಸಿವನ್ನು ತೀರಿಸ್ತೆ

ರೋಷ ಗಣನೋದು ಹೆಂಗೊಂತ ಕಲಿಸಿದೆ

ಗಣನೋ ಅವಕಾಶ ಕಿತ್ತೆಲ್ಲೋ ತಂಕ

ಉಣೋ ನೆಲ ಮಾರೋ ತಂಕ

ನನ್ನ ಹಸಿವನ್ನು ತೀರಿಸಿದಂಗೆ

ಅದೇ ನೀನೇನಾದ್ರೂ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪ

ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಹೋರಾಡೋದು ಕಲ್ಪದ್ಯಾ?

ಏನೇಕಾದ್ರೂ ಅಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕಷ್ಟನಾದ್ರೂ ಬರಲ

ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ

ನಮ್ ದಾಲಿ ನಾವು ಹುಡುಕೋದ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂಗೆ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಾ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.ಅನುಪಮಾ

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ವಿಭಾಗ ವಿವಾಹ, ಅಂತರ್ಜಾಲದ ವಿವಾಹ, ಅನ್ವಯಿಕೆ ನಿವಾರಣೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಹೆಗಲೆಣಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪಿಡುಗು ತಡೆಯಲು ಸರಳ ವಿವಾಹ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಲ್ಲದ ಗರ್ಭ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಜಾರಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದವರಿಗೆ ಆ ಬಾಲಕತ್ವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಗೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥವರಿಗಾಗಿ ಈ ದಂಪತಿ ಹೆರಗೆ ಮನೆಯನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವಿವಾಹ ಬಾಹಿಷ್ಕರಣೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 'ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರ' ಕ್ಷಾಲಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ವಿಧವೆಯರ ಕೇಶ ಮುಂಡನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ವಿರೋಧವನ್ನು ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ವಿಧವೆಯರ ಮರುಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರ ಬಾಳನ್ನು ಬೆಳೆದರು. 1963ರಲ್ಲಿ ಅನಾಥ ವಿಧವೆಯರ ಸುರಕ್ಷಿತ ಹೆಲಿಗಾರಾ 'ಗುಪ್ತ ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನೂ; ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಗಂಡ ತೀಲಕೊಂಡಾಗ ತಾವೇ ಅವರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪಸ್ವರ್ಣ ಮಾಡಿದರು.

ಹಲವು ಅನಾಥಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಪುಲಿ ದಂಪತಿ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನೂರಾರು ಅನಾಥಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾವೇ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರಾದರು. ತಮಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಏನೋ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪುಲಿ ದಂಪತಿ 'ಸ್ವಂತ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡ' ಎಂಬ ಕಠೋರ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದರು. ಒಬ್ಬ ವಿಧವೆಯ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆದು ಸಾಕಿದರು.

ಫ್ಲೇಗ್ ರೋಗ ಸಾವಿರಾರು ಜೀವಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತ ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬಾಂಟು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಶುಶ್ರುಷೆಗೆ ನಿಂತರು. ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆದು ಪ್ರತಿ ದಿನ 2 ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ಷಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ಹಸಿವು, ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ದೇಹ ಮಾಲಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಫನತೆಯಿಂದ ಬದುಕುವ ದಾಲ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟರು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಫ್ಲೇಗ್ ಕೊನೆಗೆ ಇವರನ್ನೂ ಬಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ತಮ್ಮ 66ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, 10 ಮಾರ್ಚ್ 1997ರಲ್ಲಿ ಜನನೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊನೆಯ ಉಸಿರೆಳೆದರು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬಾಂಟು.

ಇಂದಿಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುತ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿರುವಂತಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬಾಂಟು ಪುಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಜೀವನೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಧೀಮಂತ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಮಹಿಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬಾಂಟು ಪುಲಿ, ಆ ಅವಕಾಶದಿಂದಲೂ ಹೊರಗಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಇಂಥ ಅದ್ವೈತ ಜೀವನಗಳಿಗೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಎನಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಸಲದೂಗಬೇಕಿದೆ.

Childhood-The age of Innocence -Athira

Childhood is the age of innocence. Every time we remember it, there would not be any person who wishes not to go back to the childhood days. It was those days when we were allowed to make mistakes and correct it for the betterment. It was those days when we were actually curious about the things we learnt new. Childhood, the world is nostalgic.

Every Thursday I observe grade 2 activities. This report contains my observations and reflections from last Thursday as well as today. Last week children were learning maths – addition. Teacher taught them addition. Children were able to count using their fingers and find the answers for their simple sums. Simple – this term is relative. Because when I was of that age, it was difficult for me as well until I understood it well, practiced and applied it in my daily life.

The strategy adapted by Navarathna teacher was simple- larger number in mind, smaller in fingers. For example, if someone is supposed to add 12 and 5, 12 is kept in mind, they open their hand and start counting 5 fingers from 13, 14, 15, 16, and 17. It was interesting. This was the same way I learnt addition as well. May be everyone. Later other teaching aids included ice cream sticks, small coloured wooden planks or pieces etc.

Navarathna and Mala are the two teachers who handle grade 2 in the school. They almost teach all subjects for them. Mostly English, science and social are handled by Mala teacher and social and

maths by Navarathna teacher. They move in a very friendly manner around class hours which makes handling of class a lot smoother. The teachers are very welcoming to me as well.

After number they went to season and clothes. Children were actually able to relate their clothes to the environment teachers were telling. After that, every child was made to sit down along with peers in a circle. A magazine was given to each of them. A pair of scissors were given to each child and asked to cut their favourite image from the magazine.

The children were ready with their images. They kept back the scissors in the box and magazines in the shelf. Teacher asked them to categorise them as nouns. A child who cut cur would say it is an object. Similarly, a dog as an animal. After every child did this exercise, they were showed a brown chart where they were supposed to stick it in different category.

Later that day, when I went in, maths class was going on. Navarathna teacher was engaging the class. Children were doing subtraction. Now that they know me, I also sort of volunteer in helping children with maths there. Today also it was quite educative to reach out to children, being one among them. It is a paradise in the packed serious day today life of ours.

So I helped Monica, Sivaranjani, Kuberan etc with subtraction. Another little miss Oviya brought her books for correction, she was pretty good in maths I guess. I mean if even out of text, we ask her to do anything she knows with numbers, she was really good. She could catch the concept really well. If you ask were there weak children... I would say no. but lazy yes. Navarthna ma'am was really good that the children understood the core of basic mathematics.

There was this curious kid, Rohith. Oviya complained that he was copying from her notebook. I was telling him that he didn't have to do that, but can ask any of us. We are ready to explain it to him as many times as he asks. I explained him how to do that and asked him will he ever copy again? He didn't seem to answer. I mean he was actually adamant to not to answer that question.

I appreciate that he might be having a feeling of uncertainty about future. But in this matter, it is about righteousness. So I asked him repeatedly, but no answer. So I told him to think and answer to me.

After maths class, Mala teacher took charge of the class. She was giving dictation on social science. It was about water and weather I believe. The first word she said was Snow. SNOW... children wrote SNO. For that she made sure that S...No....W is how it is heard to make them understand how sounds work in English. I mean it was amazing the way how she was able to connect two subject. When the GROUND was given, children were able to come up with a word like ROUND and SOUND which rhymes.

Then after this, they had an art therapy class with Metilde. As I have mentioned earlier, she deals with art therapy. But then she was absent today. She was dealing with emotions. Apparently, Mala teacher was on leave after that hour, because she had to attend somebody's engagement.

So we had some one and a half an hour in my hand. We , Navarathna teacher and I thought why not we screen a movie. Luckily I had a copy of Inside Out in my hand. The movie talks about the emotions in children. The movie depicts happiness as yellow or golden glass balls, sad as blue, disgust as green, angry as red and fear and naughty as purple ball as well. So the movie showed about different emotions children have and how each one of these emotions are interest in our day today life.

I could really see, children getting carried away in certain instances. Their eyes were filled with tears sometimes, but really happy and hopeful sometimes. I asked them how they were feeling. Many hands told yellow. Some told blue. A girl Arthi told me her cow died two days ago, so she was blue.

Sivaranjini had another story to tell. She was like I was blue two days ago, then it turned to yellow. I asked her how. She told, she was late to school the other day. When teacher asked she told her mother is in hospital for labour and her grandmother was looking after her for some days. Grandmother neither could tie her hair properly, nor could she dress this girl properly. So she was late. She told I was sad as well as afraid. But Navarathna maam didn't scold her, instead hugged her and said it was okay. Situations were understood by the teacher.

The moment she shared that, Navarathna maam was smiling and her face was filled with joy. Later teacher was telling, children are innocent, only real things come out of their heart especially when they have to relate something to some other thing in their life. Really childhood is the age of innocence.

ಶಾಜೀತಿ - ವೈಷ್ಣವಿ

ಆ ದಿನವೂ ನನಗೆ ಬೇಡವಾದ, ತುಂಬಾ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ವರ್ಗವೊಂದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು. ತುಂಬಾ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋದೆ. ಹಾಜರಾತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಯೋಚಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಾಜೀತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕಾಣಿಸಿತು. ಒಂದು ಸಾಲ ಕರೆದಾಗ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಎರಡನೇ ಬಾರಿ 'ಶಾಜೀತಿ' ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ; ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ದೂರದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಶಾಜೀತಿ 'ಎಸ್ ಖಸ್' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದದ್ದು ಆಕೆಯ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನವಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾಗ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು, ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತ; "ಖಸ್ ಖಸ್.. ಬಡಿಲ ಖಸ್.. ಭೇಷ್ ಬಡಿಲಿ" ಎಂದ. ನಾನು 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಕಿಣ್ಣೆಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಕ್ಕಳು ಶಾಜೀತಿ. ನಾನು ನೋಡಿಯೂ ನೋಡದಂತೆ ಸುಮ್ಮನಾದೆ.

ಮರುದಿನ ಅಲೀಫ್‌ನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ; ಎಲ್ಲರೂ ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದರು(ನನ್ನನ್ನೂ ಸೇರಿ). ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಶಾಜೀತಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೇಲಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂಲೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಳು. ನಾನು, "ಎನ್ ನಡಿಸೀಲಿ..." ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಬಳಿ ಹೋದೆ. "ಇಲ್ಯಾಕ್ ಬರಾಕತ್ತಾಳ ಇವ..." ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು ಅವಳ ನೋಟ. ಅವಳ ಬಲಗೈ ಬಂಟಿನಂತಿದ್ದ

ವೆಂಶಿ, “ಆಲೀಫ್‌ಗ ಲಿಫ್ಟ್ ಮಾಡ್ತೇವೋಲೇ..” ಎಂದ. ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಪೆನ್‌ಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತಾರ ಮಾಡಿ ಆಲೀಫ್‌ನ ಕೈಲಿತ್ತು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದರು ಅವರು.

ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು; ಶಾಚೀತೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ. ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಹನೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಲೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಅವಳು. ನನಗಂತೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು; ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದ್ವೇಷ, ಅಸಹನೆ ಏಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಜಾಡುಹಿಡಿದು ಹೊರಟಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಯಿತು. ಅದು “ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೋ; ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೋ..”

ಸಹಮತವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲ ವಿಚಾರ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೋ ನಾನು; ತಿರಸ್ಕಾರದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ-ಸಂಧಾನಗಳ ಬಾಲಿಲು, ಕಿಟಕಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಲೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಮನದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವಿತು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಶಾಚೀತಿ.

ನಾನು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲೆ..? -ಮಂಜುಳ ಗೋನಾಳ

ನಾನು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ
ಅವನು ಬರುತ್ತಾನೆ ತಪ್ಪಿಸಲ್ಲ
ಅವನು ಮರೆತಿರಬಹುದು ಆದರೂ ಆ
ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು
ಮರೆತಿರಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.
ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ
ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬರುವುದು ತಪ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ
ಆದರೆ ಈ ಜಾತ್ರೆ.
ನಾನೂ ಅಷ್ಟೆ ಅವನು ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ
ಹೊತ್ತು ಈ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿರುವೆ.
ಇನ್ನೇನು ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ
ಕನಸು ತುಂಬದ
ಕಂಗಳು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡದು
ಹಸಿದ ಒಡಲಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯು ಬಾರದು.
ಅಂದು ಆ ಜಾತ್ರೆಯ
ಬೀದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ತೆರಳಿ ತೋರಣಗಳಿಂದ
ಸಿಂಗರಿಸಿದ್ದರು
ಅದೇ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅವನು ಬಿಡದೆ
ಜಂದ್ರನಂತೆ
ಬೆಳದಿಂಗಳು ಸುಲಿಸುವ ನಗು ಹೊತ್ತು
ನಿಂತಿದ್ದ.
ಆದರೆ ಈ ಜಾತ್ರೆ..?
ನಾನು ಹೋಗಬಹುದೇನೋ..!
ಅವನು..?

ಇಲ್ಲ ಬರುತ್ತಾನೆ,
ಬಂದರೆ ಆ ಜಾತ್ರೆಯಂತೆ ಕೈ ಹಿಡಿದು ತೇರು
ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆಯೇ?
ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ,
ಆದರೂ ಅವನ ಮದಿರೆ ತುಂಬದ ಕಂಗಳ
ನೋಟ ಬೀಳ ಬಿಡಬಾರದು
ನನ್ನೆಡೆಗೆ ನಿರಾಸೆಯ ಮಲಿಗಾಚೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
ಯಾಕೋ ನನ್ನಾತ್ಮ ತೃಪ್ತವಿಲ್ಲ
ಬೆಳಗಲಲ್ಲದ ಕೈ ಬಣ ಬಣ ಎನ್ನುತ್ತಿವೆ
ಖಾಲಿ ಕೈಗಳ ಒಣ ದನಿ ಜಾತ್ರೆಯ ತುಂಬಾ
ಹುಡುಕಾಡುತಿವೆ ಅವನ ಮುಟ್ಟಲು..!
ಮುಟ್ಟಬಹುದೇನೋ..?
ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ..?
ಪ್ರೀತಿಸಬಹುದೇನೋ..!
ಚಿತ್ತ ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲೇ ಮಾಯವಾದವು
ಒಲವಿನ ಗೆಳೆಗಳು
ಕ್ಷಣ ಮುಲಯದ ಮೊದಲೇ ಘಟಿಸಿದ
ಅನುಭವಗಳು
ಜೀವ ಹಿಂಡುತಿವೆ ನೆನಪುಗಳು.
ಈ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬರಬಾರದಿತ್ತೇನೋ..?
ಇಲ್ಲ ಅವನ ಕುರಿತಾಗಿ
ಬರೆಯಬಾರದಿತ್ತೇನೋ..?

(ದಾವೂರ್ ಜಿಂಗ್ ಬ್ರೇಕ್ಸ್ ಬೋದಿಲೇನಂತೆ ಕಾಡುವ ಕವಿ ಪಾಬ್ಲೊ ನೆರೋಡಾ ಅವನನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಬರೆದ ಪದ್ಯ)

Love with First MODEL – Vijayashree

The sun right at the top of my head, I was drained with the heavy camera in my palms. Sometimes the camera hanging down my shoulders I was dropping to the ground.

The only solace after a long walk, was a shade spot under a tree (the above tree in the picture). I only recollect my eyelids sticking to each other and me drowning into a quick nap. Few minutes later, I open my eyes and my vision was clouded with only the leaves & the branches of the tree. A serene smile on my lips and I began rubbing my eyes, realizing that I had slipped into a nap. While rubbing my eyes fragilely, my eyes caught two parakeets camouflaged in the above green sea. I woke up creating such a jerk, that I scared one of the parakeet, and poor guy, it had to just fly.

I sunk into a dilemma! Firstly, by then I had realized birds move in a jiff. So, the shutter of the camera and my eyes had to work at the same speed. If I miss a shot, it is gone forever, and there is never a comeback. And that's the reason, my body was tuned to create that jerk, with utter selfishness to capture the shot. But, at the same time, by then I had also realized that birds are hypersensitive to even dead-slow movements. Even a ball-pin movement, is enough to displace the bird's place. And I had to be careful with my movements each & every second. So, as shared, there is never a comeback, the above parakeet flew and I knew I missed my shot.

I observed the other parakeet glued to its branch, and definitely this caught my attention. Learning to become a fast learner, I was trying to be sensible to not display any act of foolish this time, as I didn't want to afford losing this 'Lady' (My model) as well.

So, my only job at hand right now, was to stay still, behave like a rock, display my act of kindness, as in, I had to gain trust of My Lady, that I am not harmful. Therefore, I had to build a rapport by staying calm.

Mission at Hand – “Five minutes of keen observation, with a single goal ‘to gain the trust of my Lady’!

That five minutes of conversation, between the Lady & myself, began-

She began talking to me, “Welcome to my palace. You are safe here! Yes, you scared my friend, but you are safe here! I am here to watch, what exactly you are up to? As I have seen enough of your human endeavors through my life, at least till date! I am here to see what

new are you up to? Come on, go ahead, I have all the time to watch you, please entertain me!

Why are you quiet? Are you trying to impress me! Are you a traitor in disguise? I have been fooled multiple times by your friends. I do not mind falling into the trap again! It has become a habit for us. As the world only belongs to you, and none of us. All my playmates, my cousins, my family have lost our home, to make space for your houses. Go ahead! Speak up snatchers!

You are here to capture me! Shoot me! Why wait? I wouldn't disappoint you by flying away. This is my branch, my only leftover place. I am here to entertain you as well, as we are all aliens and this planet only belongs to you.

Go ahead! The pain of 'homeless', can never be empathized by you humans. Because, we so called Living beings have compromised our place to make space for you.

Now, you are at my doorstep, my palace, I would never ill-treat my guest. Tell me! How can I help you?"

I, the shameless creature, took my camera out, as rightly said by the Lady, I shot her, captured her.

Introducing you all, 'My First Model'-

'Here she is, the 'Bold & Beautiful', the epitome of generosity, comrade of all the living beings of the planet, ironic beauty of righteousness'.

My Lady taught me 'the art of photography for the beginners' by allowing me to capture her at her doorstep. She taught me the cruel intention of self-gratifying behavior of humans. She taught me the purpose of capturing her in my camera.

ನೋ ಎಂಟ್ರಿ -ರಾಘವೇಂದ್ರ ಜಿ ತಟಕಲ್

ನನ್ನ ಮನ ದಟ್ಟ ಕಾಡಾರದೆ,
ನಿನ್ನ ಕೈಕೊಡಲಿ ಉಪಕಾರಮಾಡಲಾರದು ನಿನಗೆ
ಬೇನೆಯ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ ಬಲಿತು ಬಲವಾಗಿವೆ
ಒಳದುಃಖದ ಮುಳ್ಳುಗಳು ತೀರಾ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿವೆ
ನನ್ನ ಮನ ದಟ್ಟ ಕಾಡಾರದೆ,
ನೀ ಒಳಬರುವ ಯಾವುದೇ ದಾಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ನೀ ಕಡಿಯುವ ಭಯದಲಿ,
ಕಷ್ಟದಿಂದ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನೀ ಹುಡುಕಿಬಿಡುವ ಆತಂಕದಲಿ
ನನ್ನ ಕಾಡಲಿ ಲತೆ-ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೂ ಎಣಿದುಕೊಂಡಿವೆ
ಬಾಹ್ಯ ಬೆಳಕನ್ನಡಗಿಸುವ ಭಾವಣಿ ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ
ಇಲ್ಲದಾಂಚೆಗೆ ಸೂರ್ಯ ಸುಡುತೀರಬಹುದು
ಆದರೆ ಭಾವಣಿಯಡಿಯಲಿ, ನಿಶೆಯಷ್ಟೇ ತಂಪು
ಮುಳ್ಳುಗಳ ಮನೆಯೊಂದಿದೆ ಇಲ್ಲಿ
ಅದೆಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ
ಇದೇ ನನ್ನ ಮನೆ ಎಂದುಕೊಂಡು
ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರ...! ನನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ನಾನಿದ್ದೇನೆ
ಒಂಟಿಯೆಂಬುವುದು ನನಗೆ ಕಾಡಬಿರುವಂತೆ,
ಕಾಡು ದಿನ ದಿನ ಬೆಳೆದಿದೆ, ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ
ಒಳಗೆ ಬರುವ ನಿನ್ನ ಹಾದಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೋ
ಅದರ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ನನ್ನ ಹೊರದಾಲಿಯೂ

(ಅಂಧದಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು)

“ಮನೆ ಮುಂದೆ TO-LET ಮತ್ತು ಮನೆ ಒಳಗೆ TOILET” ಸ್ವಾತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಒಂ ಒನ ಹಿಂಗೇ ನಾನು ಮತ್ತು ಸುಧಾ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಜೀವರ್ಣಿಯಲ್ಲ ಮನೆ ಹುಡ್ಕೋಕೆ ಅಂತ ಹೊರಟ್ಟು ಮಾರಾಯ್ತೆ. ಎಂತ ಅವನೈ ಅಂತ ಈ ಊರಿಂದು. ಒಂದು ಮನೆಯ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲ ಪಲಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿತ್ತು. “ಆಂಟ ಮನಿ ಕಿರಾಯ್‌ಕ್ಲೆ ಅದಾಲೀ?”, “ಅಜ್ಜ ಇಲ್ ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಖಾಲಿ ಮನಿ ಅದಾಲೀ?”, “ನಿವ್ವೆ ಗೊತ್ತಿರೋ ಹಾಂಗ್ ಎಲ್ಲಾರಾ ಮನಿ ಖಾಲಿ ಅದಾಲೀ?” ಅಂತ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಹೈರಾಣಾಗೋಲ್ವಿ ನಾವು. ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಯಾರಾದ್ರೂ ಒಂದು ನಮೂನೆಯ ಮನೆ ತೋಲ್ವಿದ್ಲಿ “ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಸರ್” ಅಂತ ಅನ್ನೋದು. ಇಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಮನೆ ತೋಲ್ವಿದ್ಲಿ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಬೇರೆ ಕೇಡು ಅಂತ ಮನಸು ಗೊಣಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ. ಇನ್ನೇನ್ ಮಾಡೋಲಿ ಮನೆ ಏನ್ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾ?

ಅದೂ ಒಂಥರಾ ಸಾಹಸಮಯವಾಗೇ ಇತ್ತು. ಒಬ್ಬ ದೇವಂಥಾ ಆಟೋ ಚಾಲಕ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಕರೆಂಟು ಹೋದ್ದು. ಒಂದು ಗೂಡಂತ್ರಿ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿರೋ ಒಂದಷ್ಟು ಗಂಡನರ ಗುಂಪತ್ತ ಮನಿ ಅದಾ ಅಂತ ಕೇಳಿಲ್ವಿ. ಕರೆಂಟು ಹೊರಟು ಪರ್ಯಟನೆಗೆ.

ಒಂದು ಪುರಾತನ ಮನೆ ಕಣ್ಣೀ. ಹೊರಗಿಂದ ನೋಡಿದ್ಲಿ ಬಹುಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಕಾಲದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮನೆ ಥರ ಇತ್ತು. ಹೊರಗಿಂದ ಪೂರಾ ಕಲ್ಲೆಂದು. ನಾನು ಸುಧಾ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡ್ಕೊಂಡ್ಲಿ. ಒಳಗೆ ಹೋಗ್ವೇಕಂದ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ದರ್ಬಾರದ ಒಳಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಇರುವಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊಸ್ತಿಲು. ಬಲಗಾಳಿಟ್ಟು ಒಳ ಹೋದ್ಲಿ. ರಾಣಿಯರನ್ನು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾಯಿತು. ಕಣ್ಣದ ಬಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ, ಮೆಟ್ಟದ ಧೂಳನ್ನು ಒದರುತ್ತಾ, ಅಟ್ಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗವಣಿ ಏರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಸುಧಾಳ ಮುಖದ ಚಹರೆಯೇ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. “ಲೀ, ಇದೇನೇ ಕರ್ಮ ಕಾಂಡ?” ಅಂತ ಮನಸಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ಕೊಂಡ್ಲಿ. ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಲ್ಲ, ಒಡೆದು ಒಳ ಹೋಗಬೇಕಾಯ್ತು. ಮೇಲ್ಭಾಗವಣಿ, ಲಾವಣಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಕೆಳಗೆ ಬಂದ್ಲಿಟ್ಟುತ್ತು. ಇರೋ ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲ, ಒಂದಂತೂ ಬೆಳಕಿನ ಮುಖವೇ ನೋಡದಂತಿತ್ತು. ಭಯಾನಕ ಚಲನಚಿತ್ರದ ಭೂತ ಬಂಗಲೆಯಂತೆ ಕಂಡ ಆ ಮನೆಂಬಂದ ಹೊರ ಬರುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಉಸಿರ ಶಬ್ದ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಅಲ್ಲಂದ ಹೊರಬಂದ್ಲಾಯಿತು. ಸಾಕು ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಮನೆ ಹುಡುಕುವ ಗೋಜು ಅಂತನಿಸಿತ್ತು.

ಮನೆ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೊಂದು ಘೋಷಣೆಯಿತ್ತು. “ಮನೆ ಮುಂದೆ TO-LET ಮತ್ತು ಮನೆ ಒಳಗೆ TOILET”. ಇದು ನಮ್ಮ ಧೈಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ರೆ ನಮ್ ಈ ಆನೆ ನೆರವೇರೇ ಇಲ್ಲ ಕಣ್ಣೀ. ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ ಇಲ್ಲ, ಶೌಚಾಲಯ ಇರೋ ಮನೆನ ಅವು ಬಾಹ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಲ. ಆದ್ರೂ ನಾವು ಎದೆಗುಂದಿಲ್ಲ. ದಿಟ್ಟ ಮನಸಿನಿಂದ ಇಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಿಡದೇ ಮುನ್ನೂರ್ದೇವೆ. ನೀವೂ ಕೂಡಾ ಆದಷ್ಟೂ ಬೇಗ ನಮಗೊಂದು ಶೌಚಾಲಯ ಇರುವ ಮನೆಯ ಭಾಗ್ಯ ಕರುಣಿಸಲಿ ಅಂತ ಬೇಡ್ಕೊಳಿ.

ತಿಲಿಯಾಲದಿ ಢನುಸು
ಹಲಿಯ ನೆನಪುಗಲು ಢಾಸಿ
ಢತ್ತದೇ ನೆನಪುಗಲ ನೆನೆ ತಂದು
ಕನಸು ಅನೆಗಲಗೆ ಬೇಲ ಕಟ್ಟಬೇಡ

ನಲ ಸಂಲತ್ಲರಕೆ ಜಾರುತಿಹ ನಾವು
ಏನೇನೇ ಬಯಕೆ,ಹುಢ್ಢುಸ್ಸು,ಸಾಧನೆ ಹೇತ್ತು
ಪಯಣಿಸುಲ; ನಾವು ಏರಬಲ್ಲಿ ಂತ್ತರಕೆ
ಜಿಗುಲಿದ ಅಸೆಯೊಂದಿಗೆ...

ಹೊಸತೊಂದು ಕನಸು,ಹೊಸತೊಂದು ಜೀಲನ
ಹರಸಿದ ಜೀಲ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ ಜಗತ್ತು
ಜಿಗುಲಿದ ಕನಸು ಢರೆತಿದೆ ಹಲತು
ಜೀಲನ ತುಂಬಾ ಜಿಕ್ಕದು ಬಾಕೀಣ ಬೆರೆತು

ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಢರೆತು ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಬಯಕೆ ತುಂಜ
ಸಾಧನೆಯ ದಾಲಯಲ ಸಾಗೀಣ ನಾವು
ನಾನು-ಅನು, ನಾನು ನನ್ನದೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥ ಢರೆತು
ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗೀಣ...

Reminiscences of my Fellowship –Rajesh S Mahantmath

I was selected as a Fellow under our Azim Premji Foundation Fellowship Program 2014-16. Prior to applying for the Program I had worked as a school teacher and a Lecturer for more than nine years in different institutions. As a student and later as a teacher I had read about different scientists and research scholars being awarded Fellowships. But, I was not quite sure what a Fellowship Program is actually like. I had imagined it to be a very serious and rigorous academic program. I looked up to the meaning of the term 'Fellowship' in the dictionary. Some of the meanings were 'friendship', 'companionship' and 'partnership'. I wondered what the Program would indeed be like.

During our induction program we were given an in depth introduction about the vision and mission of the Foundation and the work being done by it in different locations across India. The Program took me to places and introduced me to wonderful people I had never ever imagined of before. I was fortunate to have Udaya Bekal as my mentor and Rachana, Vikas and Syed as my co-fellows. I enjoy a great rapport with all of them and we enjoy a lot when we meet each other during official meetings.

Having worked in private organizations for a long time I had developed certain prejudices about people in government sector especially educational institutions. At many places and on many occasions I found my prejudices seemed to be true. At many more other places and occasions I found examples contradicting my prejudices. I met teachers and functionaries doing really good work. People like Ravindra Guttedar, HM of GLPS Devikal Tanda in Kalagi, Kalaburgi, B S Kalagi, Science teacher at HPS Gonal, Basavana Bagewadi, Mallappa and Yousuf, Science teachers I met at Hallikheda B, Bidar, Mr. Sindoor, Principal, DIET Vijayapur and many others. I realized that there are a lot of people working in our public education system who go out of their way to put in efforts to improve our education system. I am happy to say that even today I come across such people who give us hope that we will see a better education system for our children.

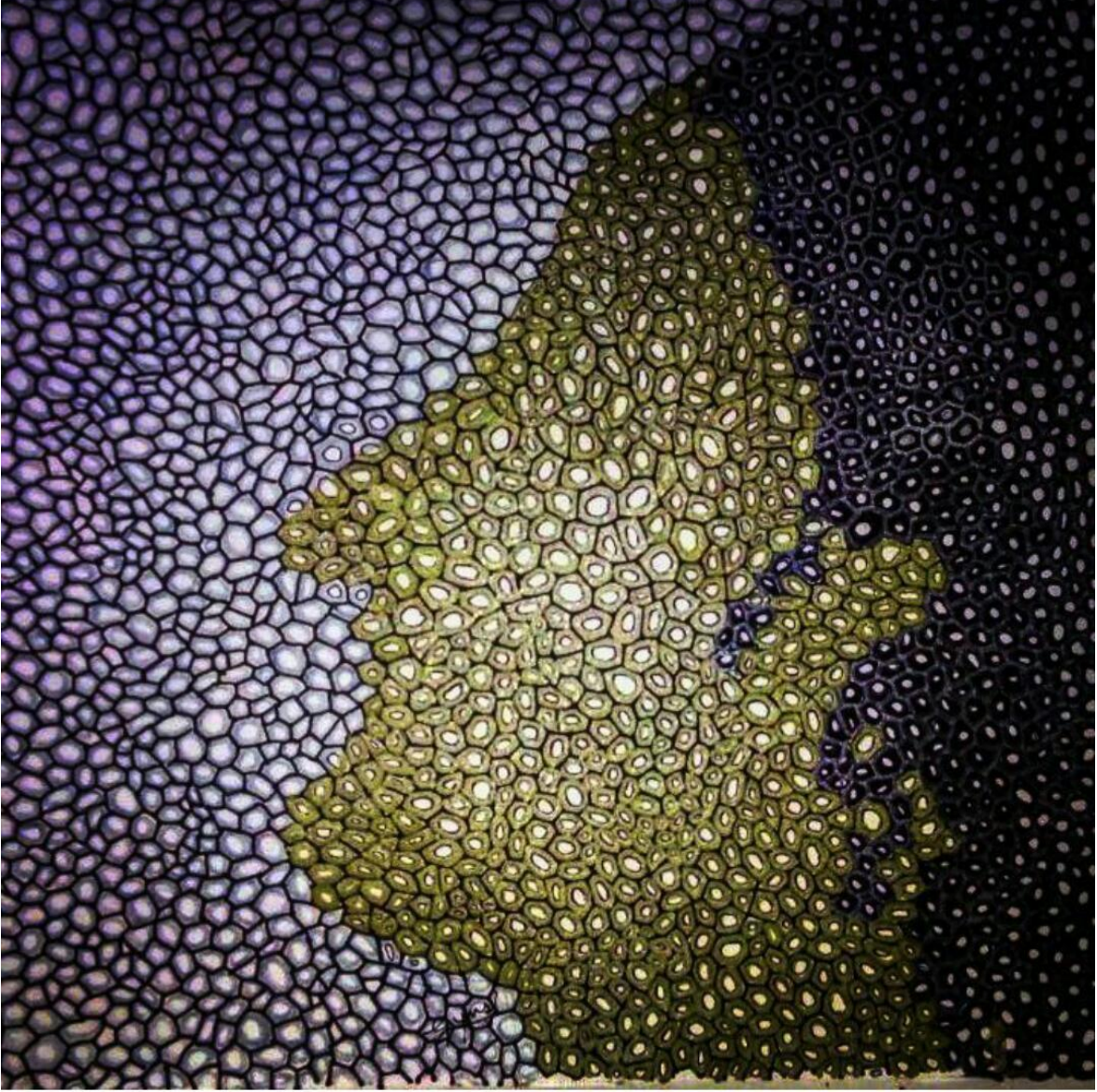
I feel privileged to have been selected for the Fellowship Program. It has given me an opportunity to work with illustrious colleagues. I am grateful to all my mentors – Thara, Umashanker Periodi, Rudresh, Udaya ... for their continuous guidance and support. I have acquired many good friends in this journey. During my stint as a Fellow I had to experience some devastating setbacks in my life on the personal front. I am indebted to all my friends and elders in the Foundation for boosting my morale, supporting me, helping me and giving me valuable guidance to cope up with those situations. Without their constant support and encouragement I may not have been able to complete the Fellowship.

In fact, personally I always wished if I could remain a Fellow for a longer time. It offers us an opportunity to understand our education system, to understand people, to understand their problems and challenges and to introspect ourselves. I feel the Fellowship Program is a wonderful crucible to prepare new members to contribute effectively in their chosen roles. I will always cherish my memories of the Fellowship Program.

Art By: Gargi (All four)

If you feel that I am just an abstract designed by xylem and parenchyma...so am I;

If you feel that I am just a play of different colours ...So am I;

If you feel I am the Human constituted by numerous cells .....So am I;

If you feel I am a soul hidden by mere complexities...So am I;

And If u feel I am the Paramatma constituted by numerous Atmas ....So am I;

NEW TEAM

PREETI PONNAPPA Mandya

CHIKKAVEERESH Bengaluru

AVINASH Hosapete

HAREESH Bagalakot

RAJANI Ballari

SUNIL Vijayapur

KRITHI Koppal

FA TALKIES
EXPLORING THE VOICES UNHEARD

Happy New Year

TEAM FA-TALKIES

1	Raghavendra.BT	raghavendra.bt@azimpremijifoundation.org	9036463505
2	Santosh D	santoshkumar.diksangi@azimpremijifoundation.org	9019679673
3	Lohitha HN	lohitha.n@azimpremijifoundation.org	9008936789
4	Vijayashree	vijayashree.ps@azimpremijifoundation.org	8861893311
5	Chitra P	chithra.p@azimpremijifoundation.org	7899908166
6	Shivakumar CS	shivakumara.cs@azimpremijifoundation.org	9019396224
7	Manjunatha A.R	manjunatha.ar@azimpremijifoundation.org	8123057135

Preethi Ponnappa-preethi.ponnappa@azimpremijifoundation.org-9686993822
Chikkaveeresha S V -chikkaveeresha.v@azimpremijifoundation.org-9538974990
Avinash D-avinash.d@azimpremijifoundation.org- 9632263626
Rajani Bhat-rajani.bhat@azimpremijifoundation.org- 9900974124
Krithi Sathish-krithi.sathish@azimpremijifoundation.org- 9620433625
Sunil Pawar-sunil.pawar@azimpremijifoundation.org- 9738036785
Hareesha S D-hareesha.sd@azimpremijifoundation.org- 9945708368

